باسمه تعالی
فهرستبرگه منابع چاپ سنگی ـ اداره مخطوطات

شماره ثبت:	۲۵۵۸۸
رده‌بندی دیویی:	۲۹۷/۹۹۸ ع ۹۴۳ الف ۱۳۴۳
سرشناسه:	عنایت الشریعه، عنایت الله
عنوان قراردادی:	
عنوان:	آثار العنایة
کاتب:	آقا بزرگ کاتب النسابه — تاریخ کتابت:
محل نشر:	[تهران] — ناشر: مطبع سیهر مطلع (؟) — تاریخ نشر: ۱۳۴۳ ق
صفحه شمار:	[۷۲] ص — مصور☐ درسی☐ گراور یا افست☐
زبان:	فارسی — ابعاد: ۲۱×۱۴ — نوع خط: نستعلیق
روش تهیه:	وقفی☑ اهدایی☐ خریداری☐ ارسالی☐
توضیحات:	سید کاظم عصار — تاریخ ثبت: بهمن ۱۳۵۴
یادداشتها:	۱. مذیل به غلطنامه ۲. بعنوان دیگر: آثار العنایه
موضوع(ها):	۱. عنایت الشریعه ـ نسبنامه
شناسه(های) افزوده:	الف. آقا بزرگ کاتب النسابه، کاتب. ب. عصار، کاظم، واقف. ج. عنوان
فهرستنگار:	ا. سردار. — تاریخ فهرستنگاری: اسفند ۸۹

بسم الله الرحمن الرحیم وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین المعصومین المهدیین
قال رسول الله صلی الله علیه وآله الضیف اذا دخل بیت المؤمن
دخلت معه الف برکة والف رحمة ویکتب الله تعالی لصاحب المنزل
بکل لقمة یاکلها الضیف حجة وعمرة وقد جاء فی الحدیث عن النبی صلی الله
علیه وآله انه قال لا تکلفوا للضیف فتملوه وانما اراد صلی الله
علیه وآله بدا ومنتهم علی اکرام الضیف وفی حدیث علی بن ابیطالب
علیه السلام انه قال قال لی رسول الله صلی الله علیه وآله یا علی
اذا جاءک الضیف فاعلم ان الله قد من علیک اذ بعثه
الیک لیغفر لک ذنبک وعنه صلی الله علیه وآله انه قال لا
تکرهوا الضیف فانه اذا نزل نزل برزقه واذا رحل رحل بذنوب
اهل المنزل وفی حدیث معاذ بن جبل انه قال ما من عبد منزل
ینزل به الضیف الا بعث الله ذلک المنزل قبل نزول
الضیف به باربعین یوما ملکا علی صورة الطیر ینادی یا اهل
المنزل فلان بن فلان ضیفکم فی یوم کذا وکذا والخلف من الله
تعالی من باب کذا وکذا فتقول الملائکة الذین وکلوا
باهل الدار وبعد الخلف ما یکون فیخرج لهم ذلک الملک کتابا
فیه مکتوب قد غفر الله لاهل المنزل ولو کانوا فی الف وفی
حدیث جز انه قال صلی الله علیه وآله ما من عبد من عباد الله
المؤمنین اکرم ضیفا لوجه الله تعالی الکریم الا نظر الله تبارک

اسم کتاب آثار العنایة
مصنف
مؤلف عنایت الله مشهور به الاشیخ
خطی سنگ تهران نستعلیق
چاپی
سال چاپ یا تحریر ۱۳۴۶ ه عدد اوراق
جزء کتب تاریخ شماره خصوصی
شماره عمومی ۸۴۲۷۶ شماره قبض
واقف سید کاظم عصار تاریخ وقف بهمن ۵۴
طول عرض شماره صفحات ۷۰

سلطان المجتهدین افصح المتکلمین
آقای عنایت الشریعه

انفق علی ضیف فی الحرام فانه لا ثواب له

بسم الله الرحمن الرحیم وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین المعصومین المعصومین

قال رسول الله صلی الله علیه وآله الضیف اذا دخل بیت المؤمن دخلت معه الف برکة والف رحمة ویکتب الله تعالی لصاحب المنزل بکل لقمة یاکلها الضیف حجة وعمرة وقد جاء فی الحدیث عن النبی صلی الله علیه وآله انه قال لا تتکلفوا للضیف فتملوه وانما اراد صلی الله علیه وآله بذا ونبههم علی اکرام الضیف وفی حدیث علی بن ابیطالب علیه السلام انه قال قال لی رسول الله صلی الله علیه وآله یا علی اذا جاءک الضیف فاعلم ان الله قد من علیک او بعثه الیک لیغفر لک ذنبک وعنه صلی الله علیه وآله انه قال لا تکرموا الضیف فانه اذا نزل نزل برزقه واذا رحل رحل بذنوب اهل المنزل وفی حدیث معاذ بن جبل انه قال ما من منزل ینزل به الضیف الا بعث الله ذلک المنزل قبل نزول الضیف به باربعین یوما ملکا علی صورة الطیر ینادی یا اهل المنزل فلان بن فلان ضیفکم فی یوم کذا وکذا والخلف من الله تعالی من باب کذا وکذا فتقول الملائکة الذین وکلوا باهل الدار وبعد الخلف ما یکون فیخرج لهم ذلک الملک کتابا فیه مکتوب قد غفر الله لاهل المنزل ولو کانوا فی الف وفی حدیث جز انه قال صلی الله علیه وآله ما من عبد من عباد الله المؤمنین اکرم ضیفا لوجه الله تعالی الکریم الا نظر الله تبارک

بسم الله الرحمن الرحيم وصلى الله على محمد وآله الطاهرين المعصومين المنتجبين
قال رسول الله صلى الله عليه وآله الضيف اذا دخل بيت المؤمن
دخلت معه الف بركة والف رحمة ويكتب الله تعالى لصاحب المنزل
بكل لقمة ياكلها الضيف حجة وعمرة وقد جاء في الحديث عن النبي صلى الله
عليه وآله انه قال لا تتكلفوا للضيف فتملوه وانما اراد صلى الله
عليه وآله بذا ونبههم على اكرام الضيف وفي حديث علي بن ابيطالب
عليه السلام انه قال قال لي رسول الله صلى الله عليه وآله يا علي
اذا جاءك الضيف فاعلم ان الله قد من عليك او بعثه
اليك ليغفر لك ذنبك وعنه صلى الله عليه وآله انه قال لا
تكرهوا الضيف فانه اذا نزل نزل برزقه واذا رحل رحل بذنوب
اهل المنزل وفي حديث معاذ بن جبل انه قال ما من منزل
ينزل به الضيف الا بعث الله ذلك المنزل قبل نزول
الضيف به باربعين يوما ملكا على صورة الطير ينادي يا اهل
المنزل فلان بن فلان ضيفكم في يوم كذا وكذا والخلفة من الله
تعالى من باب كذا وكذا فتقول الملائكة الذين وكلوا
باهل الدار وبعد الف ما يكون فيخرج لهم ذلك الملك كتابا
فيه مكتوب قد غفر الله لاهل المنزل ولو كانوا في النفس وفي
حديث آخر انه قال صلى الله عليه وآله ما من عبد من عباد الله
المؤمنين اكرم ضيفا لوجه الله تعالى الكريم الا نظر الله تبارك

وتعالى اليهم ان كانوا جماعة فان كان الضيف من اهل الجنة و
كان رب المنزل من اهل النار جعله الله من اهل الجنة باكرام ضيفه
وفي حديث آخر ان الضيف ورب المنزل ان كانوا جماعة يأتون الصراط
فيأخذ كل واحد منهم بيد صاحبه فيجوزون الصراط اسرع من البرق الذي
وان لم يكن فيهم من له عمل يجوز به الصراط يأمر الله الملك الموكل بنقبة
الضيف ان يأخذ بيدهم ويجوز بهم الصراط ولو كانوا مائة الف

بسم الله الرحمن الرحيم

روي عن رسول الله صلى الله عليه وآله انه قال من كان يؤمن
بالله واليوم الآخر فليكرم ضيفه و
كرامته ان يكرمه لوجه الله و
تكون ضيافته من حلال

اين كتاب مستطاب
آثار العباد
اثر لطيف حضرت مستطاب شريعتمدار ملاذ الانام مروج الاحكام
سلطان المحدثين افصح المتكلمين
آقاى عنايت الشريعه

واما من انفق على ضيفه من
حرام فانه لا ثواب له فمن
انفق على ضيف في الحرام
مما لا يرضى الله فان
ذلك الضيف يأتي يوم القيامة
سيتعلق به ابتداء ثم
ويأتيان على الصراط وكل
واحد منهما يلزم صاحبه

كتابخانه مركزى آستان قدس رضوى
شماره اموالى
٤٤٧٦

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

الحمد لله رب العالمين اياه نعبد واياه نستعين والصلوة
والسلام على سيد الانبيا والمرسلين وشفيع المذنبين
ورحمة للعالمين الذى كان نبيا ورسولا وآدم بين الماء
والطين النبى الامى العربى المؤيد والرسول القرشى
الهاشمى المسدد المصطفى الامجد الاسعد المجد مولينا و
مولى الثقلين ابى القاسم محمد صلوات الله عليه وعلى
آله الطاهرين المعصومين المنصوصين المخصوصين سيما
ابن عمه وكاشف غمه وفارج همه وحامل رايته ووصيه بلا
فصل امام المتقين يعسوب الدين سيد الوصيين جامع
المفاخر والمناقب امام المشارق والمغارب ونقطة
دائرة المطالب اسد الله الغالب امير المؤمنين على ابن
ابى طالب الكرار غير فرار وقاتل الكفار والفجار والاشرار
وعلى ابنه وابنائه وعمه وزوجته واولاده الطاهرين ولعنة

على اعدائهم ومنكرى فضائلهم ومدائحهم وغاصبى حقوقهم
وحقوق محبيهم الى قيام يوم الدين وبعد چنين گويد اقل الطلبة
والعباد من حيث العمل والزاد خادم الشريعة الشتى عنايت
الله عنايت الشريعة الشهير بآقاى شيخ ابن المرحوم المبرور
عمدة العلماء العاملين المتهجدين حجة الاسلام والمسلمين
سلطان المتكلمين الشيخ قوام الدين الاسدى الجزائرى
الشيرازى ابن المرحوم المبرور ملاذ الاسلام والمسلمين
عمدة العلماء الراشدين العاملين الماضين الجامع كمالات
الانسانية صاحب مقامات العالية المحبوب عند اولى الالباب
الشيخ محمد مهدى الملقب بجناب ابن المرحوم المغفور سلطان
الزاهدين عمدة المجتهدين المتقين حجة الاسلام والمسلمين
التقى النقى الورع الذى كان الزمان بمثله عقيم الشيخ ابى الطيب
الفائح الحاج الوهاج الشيخ محمد صالح الاسدى الجزائرى
الشيرازى امام الجماعة فى مسجد الجامع العتيق فى الشيراز ابن
المرحوم المبرور حجة الاسلام والمسلمين الزاهد العابد
الورع المتهجد الشيخ الاعز الامجد الاسعد الشيخ عز الدين
محمد الاسدى الجزائرى الشيرازى امام الجماعة فى مسجد الجامع

العتیق فی الشیراز اطاب الله ثراهم وجعل الجنة مثواهم
چون چندی بود در مجالس انس و محافل قدس ذکر اوصاف و آثار
آباء اخیار و اسلاف ابرار حقیر عاصی غریق معاصی میشد و بعض اشعاری
که از حضرت غفران مآب حجة الاسلام والمسلمین عماد الزاهدین التقی
النقی صاحب الکرامات الذی کان از زمان بمثله عقیم آقای
آقا شیخ عبد الرحیم سلمان الشریعه محبوب الشیعه رحمة الله علیه معنی ان
آثارنا تدل علینا فانظروا بعدنا الی الآثار باقی مانده بود در آن
مجالس دماغ روحانیان را معطر و قلوبشان را منور می نمود. لذا جمعی
کثیر و جمی غفیر از دوستان در شهر و بوستان توصیه تاکید اکید فرموده
که آن آثار مطبوع شود و بتوع اخیار گردد بدین جهة حقیر ناسی
برای تاسیس این اساس عازم و جازم و لازم دانستم بطور اختصار
بمعنی جودة الکلام فی الاختصار من کلام النبی المختار اسامی و انساب آباء کرام
و اخوان الصفای با احترام خودم را ذکر نمایم و بعض از لطایف و
ظرایف باقیه از آنها را ضمناً مندرج کرده باشم و او را

بکتاب آثار العبا

نام گذاردم امید است برای شیعیان ممد حیات و مفرح ذات باشد.
اما جد پدری حقیر حضرت غفرانمآب ملاذ الانام مروج الاحکام

مرجع الخواص والعوام حجة الاسلام والمسلمین حاوی الفروع والاصول
جامع المعقول والمنقول الشیخ المسدد المجدد الحاج الوهاج الشیخ عز الدین
محمد الجزائری الاسدی الشیرازی مدتها در دار العلم شیراز مشغول تدریس
و تعلیم علوم دینیه بوده و در مسجد جامع عتیق شیراز امامت میفرموده اند و حالات
ایشانرا در بعض از تواریخ منجمله فارسنامه ذکر شده و اسامی آباء آنمرحوم
هنوز بنظر حقیر نرسیده است همین قدر نسب آنمرحوم منتسب میشود
به یاور حضرت خامس آل عبا شهید در زمین کربلا حبیب ابن مظاهر اسدی
و اوصاف حمیده و اخلاق مرضیه الشیخ مرحوم اظهر من الشمس است و علاوه
این مشایخ در مدرسه خان که از بناهای نواب امام قلیخان والی فارس
میباشد مدرس بوده اند و از آنمرحوم دو نفر پسر باقی است اول آنها
مرحوم غفرانمآب آیات شریعت غرا ملاذ الانام مروج الاحکام
مرجع الخواص والعوام المستغرق فی بحار رحمت الله الملک المنان الشیخ
محمد مؤمن پیشنماز مسجد جامع عتیق شیراز در زمان سلاطین نزد احترام
زیاد داشته بر اقوال و احکام او اعتبار می گذاشتند و مدرسه امام
قلیخان مشهور بمدرسه خان در محله اسحق بیک که از زمان پادشاهان
اقتدار نادرشاه افشار لشکر نشین گشته بوده بتوسط جناب شیخ
محمد مؤمن از تصرف سپاهی در آمده و منزل طلاب علوم گردید

و ابا عن جد اختیار نظم آن مدرسه در دست این مشایخ بوده است خلف
الصدق جناب شیخ محمد مؤمن است حضرت غفران مآب حاوی الفروع
والاصول جامع المعقول والمنقول ملاذ المسلمین الحاج شیخ محمد پیشنماز
که از قرار مذکور علاوه بر فضائل علمیه و زهد و تقوی بزیور شاعری
زینت یافته بوده و ساغر تخلص میفرموده و مرحوم مبرور محبوب عند
اولی الالباب حاجی اکبر نواب در کتاب دلگشا انتخاب رباعیات
اسم برده اند. ساغر اسم شریفش حاجی شیخ محمد والد ماجدش مرحوم شیخ مؤمن
پسر عم این احقر عباد اصلش از اعزه اعراب خزاعی است. عالمی است
خجسته صفات. و آدمی است محمدت آیات. سرمست شراب انبساط
و جرعه نوش ساغر بینش. مخمور صهبای تقوی و صلاح پیمانه کش مصطبه
زهد و فلاح مدهوش ساغر هوش از جام علم و عمل باده نوش
از علمای عظام و فضلای کرام است شاعری است فصیح و اشعارش
ملیح در مسجد جامع عتیق همیشه امام و در مدرسه خان مدرس و محبوب قلوب
خاص و عام است نظر باقتضای طبع گاهی شعری گوید و این اشعار از او نسبت

ای دل اقبال و سعادت بسعی طلب است — بجهان کام روائی بتفضل و ادب است
روز و شب با بکف اهل هنر نیست زمام — ور نه دیدی که شب از روز و گه روز شب است
خود کرا رتبه هم سنگی من در گهر است — یا کرا جاه هم پایگی من سلب است

گرچه

گرچه نزیبد که کنم دعوی دارم بانسب — که بفخر زند چو من دهر عجم و عرب است

وله

بنگر که رفته رفته گران تا کران گرفت — دور زمانه را سپهی گران گرفت
داریم داستان نمایان بسی به پیش — باشد اگر حیات پس از داستان گرفت
ترسم بجان اهل جهان آتش افکند — آهم اگر نه زود هم آتش بجان گرفت
بنیاد خانه را بر سانند تا ب — از خانه چون برفت برون میهمان گرفت
ساغر تو را چه شکوه ز طغیان فضل دی — میخواره را چه کار بدین سان جهان گرفت
با میکشان تطاول سر تا چه می کند — یک ساغر و هزار فلان و فلان گرفت
شد چون خراب از ستمش خانمان ما — ما را خراب چون دل با خانمان گرفت

وله

سخن از خلد و کوثر تا کی ای شیخ — کنی تا زیر بار آری خری چند
بیا یکروز با ما در خرابات — ببین هر گوشه خلد و کوثری چند

وله

ریا همین بر عشاق نیست و زنهفته — امام شهر نگنجد اگر ریا نکند

وله

گر بربت بصدق دل عرضه کنی نیاز را — به که بزرق در حرم جلوه دهی نماز را
گرچه برای بندگی ساکن مسجدم ولی — بندگی خدای کو بنده حرص آز را

ای سوی کعبه ره سپرده بنجا بست ز دل	شاد مشو که همرهی قافله حجاز را

ولـه

ساغر غم هجر بهر من وست	این محنت و انتظار بهر من و ست
عالم همه سرخوش شدند از باده وصل	این درد سر و خمار بهر من و ست

و بعلاوه که تحقیقا این طایفه مشایخ در خشان الاسدی الجزائری معروف
است در لوح مزار حضرت غفران مآب سلطان الزاهدین حجة الاسلام
و المسلمین آیة الله فی الارضین عمدة العلماء و المجتهدین الحاج شیخ محمد
صالح ولد ارجمند مرحمت پناه حاج شیخ عز الدین محمد در آخر سطر
نوشته اند الاسدی الجزائری و جناب حاج شیخ محمد در سال هزار و
دویست و چهل و پنج برحمت ایزدی پیوسته و او را چهار نفر پسر است
اول آنها حضرت غفرانمآب التقی النقی الوفی الورع مرجع الخواص
و العوام ثقة الاسلام و المسلمین المستغرق فی بحار رحمة الله الملک
الولی آقا شیخ عبد العلی پیشنماز رحمة الله علیه است مادام زندگانی
جز استفاده و افاده علوم شغلی نخواست بعد از وفات والد
ماجدش در مسجد جامع عتیق شیراز بامامت استدامت نمود
و در علوم دینیه و فنون ریاضیه فرید عصر خود بوده و با دیوانیان
مادام العمر معاشرت نکرده و در سال هزار و دویست و

کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
شماره اموال

شصت و شش برحمت ایزدی پیوسته و خلف آن مرحوم حضرت غفران
مآب وحید الدوران المستغرق فی بحار رحمة الله الملک المنان الاکبر آقا شیخ
محمد جعفر پیشنماز نعم الخلف آمده بجای والد ماجدش در مسجد جامع
بامامت مسلمین مشغول گردیده و در رمضان هزار و سیصد و دو از
برحمت ایزدی پیوسته و ایشان را پنج نفر پسر بوده اول آنها مرحمت
پناه آقا شیخ مرتضی که در زمان حیات والد ماجدش در عنفوان
جوانی از دنیای فانی انتقال بدار باقی نموده دوم از آنها مرحمت
پناه عمدة العلماء العظام و زبدة الفقهاء الکرام آقا شیخ مهدی پیشنماز
در سنه ۱۳۳۳ هزار و سیصد و سی و سه برحمت خدا رفته ولد ذکور
سوم مرحوم آقا شیخ محمد جعفر مذکور مرحمت پناه المستغرق فی
بحار رحمت الله الولی حاج شیخ عبد العلی در عنفوان جوانی در سال
و بائی هزار و سیصد و بیست و دو بمرض و با دار فانی را وداع
کرده ولد ذکور چهارمی از آنها مرحمت پناه عمدة العلماء العظام
و زبدة الفقهاء الکرام جامع کمالات صوریه و معنویه العالم
المسدد آقا شیخ محمد پیشنماز در جوانی در سنه هزار و سیصد و چهل و چهار
برحمت ایزدی پیوسته ولد ذکور پنجم مرحوم آقا شیخ محمد
جعفر مرحمت و غفران پناه عمدة العلماء العاملین و الراشدین

و زبدة الفقهاء الکاملین ثقة المسلمین الشیخ الممتحن آقا شیخ محمد حسن از
اول عمر مشغول بتحصیل علوم دینیه بوده و مشرف بعتبات عالیات گردید
و پس از چند سال توقف و بدرجات عالیه رسیدن بسفری عود بشیراز
فرموده و مجدداً عازم اعتاب مقدسه گردیده و در همان اماکن مشرفه در
عنفوان جوانی برحمت الهی واصل گردید رحمة الله علیهم . پسر دوم مرحوم
حاجی شیخ محمد است مرحمت پناه جنت آرامگاه آقا شیخ موسی مادام حیات
خود بسر پرستی املاک خود و برادران مشغول گردیده برادرانش را از
رهگذر معیشت آسوده بداشت در سال هزار و دویست و پنجاه و سه
وفات یافت او را دو پسر است اول آنها محبوب الاحباب و عمدة
الاطباب مقبول ولی الالباب شیخ عبد الوهاب سالها در بندر بمبئی
رحل اقامت افکنده و در بدو حال خط نسخ را خوب می نوشته و
چندین بار کلام الله مجید و کتاب های دیگر را بحلیه طبع درآورده و آخر عمر
زندگانی را جمع فرموده و در کار تجارت انداخته . پسر دوم مرحوم
شیخ موسی جناب نتیجة الاطیاب و الاحباب المستغرق فی رحمة الله
الملک الحق المبین آقا شیخ شرف الدین است در سال هزار و دویست
و پنجاه و هفت متولد گشته و مانند والد ماجدش بسر پرستی املاک
خود و بنی اعمامش اشتغال داشته . پسر سوم مرحمت پناه

حاج شیخ محمد است جناب غفران مآب فضائل اکتساب النور الجلی آقا شیخ
محمد علی مادام حیات در ظل حمایت برادرانش معیشت فرموده و خلف
الصدق مرحمت و غفران پناه فضایل و کمالات اکتساب فخر المتقین
آقا شیخ شجاع الدین مانند والد ماجدش عمری بپایان رسانیده است
پسر چهارم مرحمت پناه حاج شیخ محمد است حضرت غفران مآب جاوی
الفروع و الاصول جامع المعقول و المنقول ثقة المسلمین العالم العامل
الممتحن آقا شیخ محمد حسن پیشنماز بعد از وفات برادر ماجدش آقای آقا شیخ
عبد العلی پیشنماز بامامت مسجد جامع عتیق شیراز پرداخته و در سال
هزار و دویست و هفتاد و پنج برحمت ایزدی پیوست و خلف الصدق
سلالة الانجاب لب الالباب نتیجة العلماء و المجتهدین آقا شیخ صدر الدین
الملقب بمجد السلطنه در اوائل عمر بتحصیل مراتب علمیه نموده خاطرش
از کعت و شنود رنجیده در سال هزار و دویست و نود و سه از شیراز
بارض اقدس رضوی و مشهد مقدس مرتضوی مشرف گردیده خط تحریر
و سیاق دفتری را آموخته و تأسی بجد مادری خود آقا میرزا عباس
مستوفی بنگارلی نموده در دستگاه ایالت خراسان با نشاء رسائل و حساب
دفتری مشغول گردیده در اقرار مذکور و معلوم او اخر عمر بوزارت
ارض اقدس سرافراز شده و دارای عقارات و اموال کثیره شده

در حدود سنه هزار و سیصد و چهل و دو در بستان رضوان اقدس برحمت الهی پیوسته
پسر دوم مرحمت پناه حاج شیخ عزالدین محمد اسدی جزائری شیرازی
حضرت غفران مآب سلطان الزاهدین عمدة العلماء و المجتهدین العاملین الراشدین
الکاملین حاوی الفروع و الاصول جامع المعقول و المنقول التقی النقی
الورع فرید الدوران مجتهد الزمان الذی کان من شأنه العظیم الطیب الفائح الحاج
الدائج حاج شیخ محمد صالح الاسدی الجزائری الشیرازی جد پدریم در ایام
حیات بنشر علوم دینیه و ترویج شریعت مقدسه امامت مسجد جامع عتیق
شیراز اشتغال داشته و محبوب القلوب خاص و عام بوده و سلاطین و حکام
کمال احترام از ایشان داشته و فرمایشات ایشان را مطاع میدانسته اند و در
موقع نماز جماعت در مسجد جامع عتیق شیراز جمعی کثیر و جمی غفیر حاضر برای
نماز بوده اند و با آنکه در مراتب علم و زهد و تقوی سرآمد اهل زمان بوده
در مزاح و مطایبات گوئی ضرب المثل بوده اند و لذا ارجمند سعادتمند
حضرت غفران مآب عمدة العلماء الاطباء آقا شیخ محمد مهدی ملقب
بجناب کتابی را از لطائف آنجناب مشحون داشته و مدون کرده است
و تا بحال که سنه هزار و سیصد و چهل و پنج است آن کتاب را ندیده ام
نقل شده چنانچه در تاریخ هم می نویسد که وقتی از آن جناب سؤال
کرده بودند که آیا حقیقت دارد این مسئله که این مسجد جامع عتیق شیراز

هرگز

هرگز از اولیاء خدا خالی نباشد فرموده بودند تا ما در مسجدیم چنین باشد
و نقل شده که سر ایشان بواسطه کثرت سن حرکت میکرده سؤال از جنبش
سر کرده بودند جواب فرموده بود که البته فارس سر جنبان لازم دارد و نیز
نقل شده که شخص کله پزی سؤال این مسئله را کرده بود که اگر دست
سگی در دیگ آب گوشت برود تکلیف چه می باشد فوراً جواب فرموده
که احتیاطاً باید دست سگ را طهارت بدهند و از قرار معلوم آنجناب
معاصر بوده اند با حضرت غفران مآب الشیخ السدید السعید الحاج شیخ مفید
جزائری امام جمعه و جماعت مملکت فارس جد اعلی این عاصی و مؤلف
این کتاب و نقل شده که یکی از بزرگان در آن عصر ناخوش و مرض سخت
داشته جناب حاج شیخ محمد صالح باتفاق جناب حاج شیخ مفید امام جمعه
بعیادت او میروند و جناب حاج شیخ مفید دست بر سر آن بیمار گذارده
و دعا می خوانده اند که در این وقت بیمار محتضر میشود و از دنیا میرود جناب
حاج شیخ محمد صالح بجناب حاج شیخ مفید میفرمایند دعا خوانیده دست
بر سر بیمار کشیده و کار خود را کرده دیدید چرا بر نمی خیزند شاید میخواهید
دستی بر سر بازماندگان هم بکشید و نیز نقل شده که روزی شخصی
از علماء عظام با جناب حاج شیخ محمد صالح فرموده که برادری دارم
در خرج کردن تبذیر و اسراف مینماید جناب حاج شیخ محمد صالح

بطور مزاح فرموده مطلبی عیثت خداوند در قرآن توصیف فرموده اِنّ
الْمُبَذِّرِینَ کَانُوا اِخْوَانَ الشَّیَاطِینَ ونیز نقل شده که اهل یزد
هم بس اعتقاد بجناب حاج شیخ محمد صالح داشته باندازهٔ که مخارج زیاد
کرده و با تجلیل شیخ مرحوم را بیزد برده‌اند که دختر یکی از بزرگان آنجا را عقد
فرمایند اگر بخواهم کاملاً حالات آن شیخ را ذکر نمایم مثنوی
هفتاد من کاغذ شود و بهمین مختصر اکتفا کرده و آن جناب در شب پنجشنبه
غره شهر جمادی الاولی سنه یکهزار و دویست و بیست و هفت از دار
فانی به بهشت جاودانی انتقال فرموده و در صفه تربت در شیراز مدفون
است رحمة الله علیه و خلف الصدق جناب حاج شیخ محمد صالح پیشنماز ثبت
حضرت غفران مآب عمدة العلماء العاملین المراشدین ملاذ الاسلام
والمسلمین مروج الاحکام مرجع الخواص والعوام عمدة المشایخ الاطیاب جمیل
الانساب محبوب اولی الالباب آقا شیخ محمد مهدی الملقب بجناب
نعم الخلف آمد چنانچه والد ماجدش نعم السلف است و نزد علماء
و سلاطین و حکام احترام زیاد داشته‌اند و غالب حکام خدمت ایشان
می آمدند و فرمایشات ایشان درحق ضعفاء و مظلومین مطاع بوده و مروجات مدت
و احکام ایشان را محترم میداشته‌اند و مخصوصاً حضرت غفران مآب
سلطان العلماء حاج والی حاج شیخ یحیی آقای امام جمعه و جماعت

مملکت فارس رحمة الله علیه نقل میفرمودند که جدتان مرحوم آقا شیخ محمد مهدی
جناب بزرگ بسیار محترم و باشأن بوده‌اند و سلاطین و حکام بسی
احترامات ش را منظور میداشتند اگر بخواهم مفصلاً حالات ایشان را
شرح بدهم این مختصر مطول می گردد و در سال هزار و دویست و شصت
و اند وفات فرموده و آن جناب اولاد بسیار است اول آنها حضرت
غفران پناه علام فهام مرجع الخواص والعوام ملاذ الانام مجمع الکمالات
الانسانیه و منبع مقامات عالیه معقول اولی الالباب آقا شیخ حسام الدین
مشهور بجناب ابن جناب عم بزرگوار مؤلف در سال هزار و دویست
و پنجاه متولد گشته تحصیل مراتب کمالیه را نموده مقدمات علمیه و
مؤخرات عقلیه را آموخته و در اغلب از علوم خبیر و ماهر شده خصوصاً
در بعض از علوم ریاضیه و علم اعداد و نجوم بتصدیق اهل خبرت و بصیرت
استاد بوده‌اند و در گفتن اشعار ید طولائی داشته و در اواخر عمر کتابی
از اشعار ابدار ایشان در مناقب و مصائب اهل بیت عصمت
و طهارت سلام الله علیهم بطبع رسیده و اشعار عربی که حضرت مستطاب
شریعتمدار اخوی حقیر آقای شیخ ناصر الدین شیخ الشریعه در مصائب
اهل بیت فرموده‌اند در اواخر آن ثبت شده
سبب از دو کس دارد آن نیکنام یکی ز جناب و یکی از امام

ان اباه و ابا اباه قد بلغا فی المجد غایتاه
وجمعی از بزرگان همین مسجد نشسته اند و عبارت شرافت شمس و عارکیسه که
خود آنجناب از روی علم اعداد بطور طلسم پر کرده می گرفتند و اغلب
اوقات با فرمانفرمایان و ایالتش رابطه و در خدمت دیوانیان برای
ستمرسیدگان نعم الواسطه در مراحل صدق و صفا مرید و در ثبات
دوستی وحید و مخصوصاً مرحوم شاهزاده حاج معتمد الدوله
فرهاد میرزا فرمایشات ایشانرا قبول و موقع احترامی گذارده
و می گفته اند جناب این جناب درباب مسلمانان میگویید گویا میگویند
و شاهزاده مرحوم یکی از محترمات شاهزادگانرا برای آنمرحوم
امر تزویج فرموده و مجلس عروسی و جشن تاریخی فراهم آورند
و نیز آن مرحوم کتابی هم در تاریخ و غیره بخط خود نوشته اند و هنوز
آن کتاب را ندیده و اگر بخواهم حالات عم بزرگوار خود را کاملا ذکر
کنم این مختصر مطول می گردد همین قدر اشخاصی که دیده و شنیده اند
بزرگواری آنمرحوم را می دانند و در اواخر عمر در آمد و شد با ارباب
دولت را بر روی دل بسته و در زاویه گوشه گیران نشسته
نه با ابنای جنسش جدالی و نه خاطری را از او ملالی و در سنه
هزار و سیصد و سی از دار فانی بهشت عنبر سرشت جاودانی

انتقال

انتقال فرموده و حین الفوت پنج اولاد یک نفر ذکور و چهار اناث داشته اند
و پسر آنمرحوم جناب آقا شیخ محمد میرزا میباشد و اسباط آنمرحوم هم کثیرند
رحمة الله علیه و والد ماجد این مؤلف نسب از دو کس دارد آن یکی نام
یکی از جناب و یکی از امام ان اباه و ابا اباه قد بلغا فی المجد غایتاه
از طرف پدر ابا عن جد بامامت مسجد جامع عتیق شیراز مشغول و
مدرس مدرسه خان بوده اند و از طرف مادر از سلسله جلیله امامیه که ابا
عن جد بامامت جمعه و جماعت مملکت فارس مشغول بوده اند و آنجناب
در سال هزار و دویست و پنجاه و چهار متولد گشته و از اوایل تا اواخر عمر
جز کسب فضائل علمیه عملیه و ترویج شریعت مقدسه کار دیگر اختیار
نکرده اند و سالهای سال در خدمت مرحوم حجة الاسلام و المسلمین
آقای حاج شیخ مهدی مجتهد معروف بکجوری مؤخرات علوم عقلیه و نقلیه را
تکمیل فرموده و نیز خدمت سایر مجتهدین رحمهم الله کشیده اند و در مواعظ
و نصایح هنری چنانچه تاریخ هم شاهد بر این استعدادی طولا داشتند
و در فصاحت و بلاغت بیان و طلاقت لسان وحید عصر و فرید
دهر بوده اند و در مسجد جامع عتیق شیراز که ابا عن جد امامت جماعت
داشته اند مسلمین را بمواعظ شافیه و نصایح وافیه کافیه مستفیض میفرموده اند
و جمعی کثیر و جمی غفیر از اعالی و ادانی برای استفاضه و استفاده حاضر میشده اند

یک دهن خواستم بپهنای فلک — تا بگویم وصف آن شکّرملک

اگر چه صد هزار تاسف که بدبختانه بنده عاصی غریق بحر معاصی آنوقت طفل
بودم و درک مقامات عالیه ایشان را نمی کردم لیکن اشخاصی که اهل خبرت
و بصیرت باشند و ایشان را ملاقات کرده باشند میدانند زمان بازی
و زبان بازی نکرده ام و آنجناب در سنه هزار و سیصد و بیست و دو برحمت
الهی پیوسته و در شیراز در صفه تربت مدفون می باشند و در این مقام
مناسب است برای دوستان از اهالی شهر و بوستان اختصاراً تاریخ بنای
مسجد جامع عتیق شیراز را ذکر نمایم و بانی و تعمیر کننده آنرا بقلم بنان بیان کنم و بعد
برگردم بر اصل مقصود — مسجد جامع عتیق شیراز از همه مساجد شیراز
قدیم تر است و مشهور بمسجد جمعه است چنانچه مؤید براین مطلب شیخ سعدی
فرموده است.

تا نشنوی ز مسجد آدینه بانگ صبح — یا از در سرای اتابک غریو کوس

و آدینه در فارسی نام روز جمعه باشد
و مسجد جامع هم نیز مینامند اورا و ناصر الدین بیضاوی در نظام التواریخ نوشته
است بانی مسجد جامع عتیق شیراز عمرو بن لیث صفار اول ملوک صفاریه
است در سال دویست و هشتاد و یک هجری بنای مسجد جامع عتیق
شیراز را گذاشته بعرض او رسانیدند که چندین چوب کلفت سخت هموار
که سزاوار این کار باشد در قریه سروستان در باغ پیر زالی

زاهده است پس امر نمود تا قیمت چوبها را داده قطع کرده بیاورند پیره
زال بعد از اطلاع بر واقعه بی مضایقه چوبها را بداد و گرفتن قیمت را بتاخیر
انداخت خود بشیراز آمد و بکارگذاران سلطانی گفت عمله و بناهای کار
نگذارید و این چوبها را در عمارت مسجد بکار برید و هرچه را قیمت دهید مضایقه
نکنیم و چون چوبها را بکار بردند پیره زال از گرفتن قیمت انکار نموده گفت
میخواهم در مسجد شریک باشم و پادشاه در غضب شده پیره زال بعرض
رسانید چرا پادشاه این مسجد را ساخت سلطان فرمود برای خدای تعالی
پیره زال گفت از من نیز چنین باشد پس پادشاه پیره زال را ستایش فرمود
و در شیراز از قدیم تا بحال مشهور است که در میانه محراب و منبر مسجد جمعه
دعا مستجاب شود و همچنین مشهور است که این مسجد هرگز از اولیا خالی
نباشد چنانچه در بعض از تواریخ مثل فارسنامه مذکور است که از جناب
غفران مآب حاج شیخ محمد صالح امام جماعت آن مسجد جد ابی مؤلف
پرسیده اند این مسئله حقیقت دارد یا نه بمطایبه و مزاح فرمودند بلی تا من
در مسجد باشم چنین باشد و تا اینهم اشاره بمزاح شده است و در میان
صحن این مسجد عمارتی از سنگهای تراشیده مرغوب گچ خدایخانه ساخته و
دور آنرا استونهای سنگی چهار ایوان ساخته اند و در میان ایوانها حجره
و بر دیوارهای داخلی آن حجره و پیشانی داخلی ایوانها آیات قرآنی

و احادیث نبویه بخط خوش و نسان نگاشته اند و در پیشانی خارجی ایوانها
سنگهائی و ذرعی بیشتر و کمتر کتیبه کرده در صفحه آنها نقاری کرده سوره های
قرانی را کنجانیده اند و در جاهای آنرا کاشی سبز بر کرده اند و نام این عمارت بیت
المصحف است که چندین قران در آن گذاشته هر روزه صبحها جماعتی
از مسلمانان حاضر گشته و مجمعی ساخته هر یک قدری از آن را خوانده باز
قرانها در بیت المصحف میگذاشته اند و بانی این عمارت بیت المصحف
پادشاه زمان شاه شیخ ابو اسحق پسر شاه محمود انجوی پادشاه مملکت فارس
است در سال هفتصد و پنجاه و دو با تمام رسانیده و در سال هزار و نود و دو
نواب امام وردی بیگ خلف بیگی والی مملکت فارس این مسجد را تعمیری
لایق فرمود برای تاریخ این تعمیر در پهلوی چپ منبر چهل پله چوبی این مسجد بر سنگی
نوشته اند.

فروغ اختر همت امام وردی بیگ | که اقتباس کند مهر از ضمیرش نور
بفهم و رأی و فراست در انجمن قانون | بعقل و دانش و فرهنگ در جهان دستور
همان که بسته بمعموری جهان همت | هزار از آن که باشد شود زحق منصور
زفیض ساخته تا مسجد عتیق آباد | شده است در ملک آن بتعظیم مشکور
زهی بنا که در او میرسد زغیب بگوش | مدام زمزمه ان هر بنا لغنه در
دلم زغنچه پنهان خود همی سال تعمیرش | چو گل بخنده ... گفت بشادیا و سرور

بگو بیاری توفیق ذوالجلال ودود | اساس کعبهٔ دین شد بسعی لطف معمور
و در چندی قبل از قرار مذکور و معلوم جنت مرحوم آقا میرزا ابو الحسن
خان مشیر الملک هم محوطه معروفه بشبستان منبر مرتضی علی را تعمیر نموده است
و در باب نام منبر مذکور بمنبر مرتضی علی و وجه تسمیه آن روزی جمعی کثیر و جمی غفیر
از شاهزادگان و اعیان و ارکان و بزرگان در مسجد جامع عتیق شیراز حاضر
بودند و مرحمت پناه عم محترم این مؤلف آقا شیخ حسام الدین جناب ابن جناب
نیز حاضر بودند صحبت از این مطلب میدارند و مرحوم شاهزاده حسام السلطنه
یا شاهزاده حاج معتمد الدوله فرهاد میرزا هر کدام که باشند سؤال می نمایند
که وجه تسمیه این منبر بمنبر مرتضی علی چه مناسبت دارد هر کس از حاضرین
محضر قدس و جالسین مجلس انس بیاناتی می نمایند منجمله اینکه شاید حضرت
امیر المؤمنین علیه السلام روی این منبر تشریف برده باشند این اقوال را
نپسندیده و در این بین مرحوم آقای آقا شیخ حسام الدین جناب ابن جناب عم مؤلف
جواب فرموده بودند که قبل از زمان صفویه شیعیان بواسطه کثرت سنیان
و غلبه آنها تقیه می کردند و در زمان صفویه شیعیان کمال قوت را پیدا کرده
و علانیه لعن بخلفاء جور می کردند و مدایح از حضرت امیر المؤمنین و وصی
بلا فصل حضرت ختمی مرتبت و ائمه اطهار کرام انتخاب می نموده اند و از طرف
سلاطین صفویه امر شده بوده که در هر مسجد جامع منبری بزرگ

بزرگ با اسم مبارک حضرت شاه ولایت امیرالمؤمنین نصب نمایند و
خطیب بالای آن رود و خطبه در مدح و منقبت حضرت ختمی مرتبت پیغمبر
خاتم و خاتم و حضرت امیرالمؤمنین و ابناء کرام آن جناب بخواند و لعنت
بر خلفا جور کند چون که سابق اسم مبارک حضرت امیر را بعد از خلفا ر
جور می آوردند لذا در این مسجد جامع عتیق هم همچه منبری نصب کرده اند
بنام مبارک حضرت امیرالمؤمنین مسمی بمنبر مرتضی علی آن شاهزاده آزاده
جواب داده بودند جناب این جناب اگر بافتی خوب بافتی و اگر نبافتی خوب
نبافتی این نقل شده در مسجد جامع عتیق شیراز چراغهای زیاد روشن می کردند
و بعضی اوقات در سنگ آبی که در دالان آن مسجد واقع است شربت در
می کرده و مسلمانان میدادند حالات این مسجد مفصل است اختصاراً ذکری
نموده که خاطر کرام ملول نشود خداوند جزا دهد آن اشخاصی را که املاک
و موقوفات این مسجد را از بین برده اند و چیزی برای او نگذارده اند
و اکنون این مسجد رفیع وسیع که سنه هزار و سیصد و چهل پنج ۱۳۴۵ رو بخرابی است الا
بعضی جاهای آن که کمال استحکام را دارد و فقط تعمیری میخواهد و این
مسجد رفیع وسیع در میانه محله بازار مرغ و محله سر دزک و محله لب آب است
— بیائیم بر تتمه بیانات سابقه اشاره کنیم اما والده آقا جعفر این
مرحومه مبروره عالمه عامله عابده زاهده صالحه صفیه مرضیه حضرت غفران

مآب ملاذ الانام حجة الاسلام و المسلمین آقا شیخ ابوتراب امام جمعه و جماعت
مملکت فارس این حضرت غفران مآب فرید الدوران و وحید العصر و الزمان الشیخ
الزاهد السدید الوحید آقا شیخ محمد مشهور بشیخ مفید امام جمعه و جماعت شیراز
ملقب بزاهد این حضرت غفران مآب حجة الاسلام و المسلمین عمدة المجتهدین
المستغرق فی بحار رحمة الله الملک الولی الحاج شیخ عبدالنبی امام جمعه و جماعت
دار العلم شیراز این حضرت مرحمت و غفران مآب حجة الاسلام
و المسلمین الشیخ الوحید الفرید آقا شیخ محمد مشهور بشیخ مفید این حضرت
غفران مآب حجة الاسلام و المسلمین کریم الابوین المنزه عن الشین
و الجامع بکل زین آقا شیخ حسین الجزائری الشیرازی که همه آباء و اجداد
آن محترم دارای مقامات عالیه و کرامات متعالیه بوده اند و در دار العلم شیراز
امام جمعه و جماعت بوده و در مسجد جامع وکیلی نماز جمعه می خوانده و در روی
منبر هر خطبه قرائت   و حالات و اخلاق حسنه آنها نزد عوام و خواص
اظهر من الشمس است و در فارسنامه اسامی اولاد هر یک مذکور است
و در این مختصر گنجایش ندارد و بنا بر اختصار بطور فهرست بعضی اسامی را
ذکر کردن است . و مرحومه سیده صالحه عابده زاهده والده ماجده آنمرحومه
صفیه مرضیه حضرت غفران مآب مروج الاحکام مرجع الخواص و العوام السید
السند و الحبر المعتمد المستغرق فی بحار رحمة الله الملک المحسن الحاج میرزا

که از بزرگان مملکت فارس بوده اند بوده و مخصوصاً حضرت غفران مآب
آیة الله آقا شیخ ابوتراب امام جمعه فوق العاده احترامات آنمخدره را منظور
میداشتند و مخصوصاً مرحمت پناه سلطان العلماء حاج والی آقای حاج شیخ
یحیی امام جمعه رحمة الله علیه برای حقیر نقل فرمودند که هر وقت کار عمده نزد
پدرم مرحوم شیخ ابوتراب امام جمعه داشتم آن مخدره را واسطه قرار داده
و نیز مرحمت پناه آقا شیخ ابوتراب امام جمعه صبیه دیگر از آن سیده محترمه
داشتند که از سن طفولیت دارای زهد و تقوی بوده و باین صغر سن
با علم و با کمال بوده اند در اول عنفوان شباب جوانی این دار فانی را وداع
و بجهان باقی انتقال فرموده و مخصوصاً نقل شده روزی که آنمرحومه
مرحمت بایزدی پیوسته مثل اینکه یکنفر از علماء بزرگ از دنیا بیرون رود
مسلمانان از زن و مرد ازدحام نموده تشییع جنازه آن مرحومه را نموده اند و از
آن مرحومه مختصر بوده یادگارش که جده مؤلف باشد و بعد از فوت جده ام
شغل مرحومه مادرم گردیده است وصفات حمیده اخلاق مرضیه مرحومه
مادرم بیان از تقریر رسته و بیان از تحریرش بگسسته نعم ما قیل

ولو کن النساء کمن عددنا لفضلت النساء علی الرجال

در عبادات و طاعات بزرگواری عدالت یگانه دهر و وحیده
عصر بوده اند کفایت و بعضی از حالات آنمخدره مثل برادرشان

حضرت غفران مآب سلطان العلماء آقای حاج شیخ یحیی امام جمعه بوده و
سفری بمکه معظمه و مدینه طیبه زادهما الله تشریفاً و تعظیماً شرفیاب گردیده و
در آن سفر و غیره بس کرامات از آنمخدره مشاهده شده است و در این
مختصر گنجایش ندارد و البته باید هم همین قسم باشد خداوند میفرماید عبدی
أطعنی حتی اجعلک مثلی یعنی ای بنده من اطاعت مرا
نما تا بگردانم ترا مثل خودم و چندین دفعه خود مؤلف مشاهده کردم که آنمرحومه
به بعضی از حوائج توسل بباب الحوائج حضرت موسی بن جعفر صلوات الله علیه
پیدا کرده طولی نکشید ادعیه آنمخدره باجابت مقرون گشته و جماعتی از ارحام
و غیر ارحام معتقد به ادعیه آنمخدره بودند و آن مخدره از تمام اولادهای مرحمت
پناه آیة الله آقا شیخ ابوتراب امام جمعه کوچکتر بوده و مرسوم آن مخدره
این بوده که دو ماه محرم و صفر را در خانه معروفه بدربند سنگی درب مسجد
نو تشریف میبرده و مشغول تعزیه داری بوده اند و شب قتل حضرت خامس
آل عبا سید الشهداء علیه آلاف التحیة والثناء جمعی کثیر و جمی غفیر
از مخدرات خانوادهای بزرگ در آن خانه تشریف آورده و ملاقات
و مقالات آن مخدره را تیمن میداشتند و غالباً از اوقات آنمرحومه
حقیر امر فرموده از روی کتاب مناقب و معجزات چهارده معصوم را
برای آنمخدره میخوانده ام اگر بخواهم کاملاً حالات آنمخدره را بیان نمایم.

قنوی هفتاد من کاغذ شود لذا بهمین مختصر اکتفا کرده و آن مخترمه در روز پنجشنبه پنجم شهر ذی الحجه
الحرام سنه ۱۳۴۳ از دار فانی به بهشت جاودانی انتقال فرموده در صفه تربت رب سلم در جنب
قبر مرحوم آیة الله آقا شیخ ابوتراب امام جمعه مدفونه میباشد و زوجه مرحوم آقا شیخ قوام الدین مغفور
بود بمرحومه مبروره صبیه مرحوم آقا شیخ ابوتراب امام جمعه فارس مرحمت پناه آقا شیخ قوام الدین
رحمة الله علیه حین الفوت هفت نفر پسر داشته اند اول آنها حضرت مستطاب
شریعتمدار علام فهام ملاذ الانام مروج الاحکام افصح المتکلمین الذی
هو یرشد و یهدی آقای آقا شیخ محمد مهدی الملقب بمعتمد الشریعه دامت
برکاته میباشد ایشان جز زحمت در علوم دینیه و جمع کردن احادیث و
اخبار که بعضی مدون و بعضی متفرق است بکار دیگر اشتغال نداشته اند و بجای
آباء و اجداد ایشان در مسجد جامع عتیق شیراز امام جماعت هستند و در ماه
رمضان و غیره در مسجد مذکور روی منبر میروند و مسلمین را از مواعظ و نصایح
و احادیث و اخبار و مناقب و مصائب اهل بیت اطهار مستفیض میفرمایند
و فعلا ایشان شش نفر پسر و یک نفر دختر دارند.

دوم از اولاد مرحمت پناه آقای آقا شیخ قوام الدین است
حضرت غفران مآب شریعتمدار الجامع لکمالات الانسانیه الادیب
اللبیب الاخ الوفی التقی محبوب القلوب المستغرق فی بحار
رحمة الله الملک الکریم آقا شیخ محمد ابراهیم مسعود الشریعه طاب الله ثراه

وجعل الجنة مثواه

نسب از دو کس دارد این نیکنام
یکی از جناب و یکی از امام

بدون لاف و گزاف بل بطور اصدق
و خالی از زبان بازی و زمان سازی دارای کمالات صوریه و معنویه بودند
و شکل عم خود مرحوم آقا شیخ حسام الدین جناب ابن جناب اغلب اوقات
با فرمان روایان رابطه و در خدمت دیوانیان برای ستم رسیدگان نعم
الواسطه در مراحل صدق و صفا و رشد فرید و در ثبات دوستی و اخلاق
حسنه و صفات مستحسنه وحید و در سخاوت بلا عدیل و نظیر و خوش محضر
و نیک منظر بوده و از شیرینی کلماتش و فصاحت و بلاغت بیاناتش
اعالی و ادانی محظوظ و مسرور می گردیدند در ترویج امور اکثر جماعت از مرحوم
و امام بل مسلمانان ساعی و در عبادات و طاعات خدا را داعی و مخصوصا
برای حقیر بجای پدر مهربان بودند و از صغر سنم کمال مرحمت و ملاطفت را
از هر جهت فرموده و هیچ وقت از این مؤلف غفلت نفرموده و دیگر مرحمت
پناه سلطان العلماء آقای حاج شیخ یحیی امام جمعه رحمة الله علیه توصیف و تعریف
از کفایت و رشادت و کمالات آنمرحوم میفرموده و همین قدر در کفایت
و رشادت آنمرحوم قول است که جملگی بر آنند و آن جناب در املاء و
انشاء و علم سیاق ید طولائی داشتند از آنجائی که دنیا دار ثبات
و قرار نیست بمعنی کل نفس ذائقة الموت و بمنطوق اذا جاء اجلهم لا یستأخرون

ساعة ولا یستقدمون در اوان جوانی در پنجم ربیع الثانی ۱۳۳۹ دار فانی را
وداع و بهشت جاودانی انتقال فرمود و پشت اخوانش از مرگ او شکست
خداوند او را با محمد و آل محمد محشور نماید و اشعاری در رحلت آنمرحوم مؤلف
عرض کرده لیکن در این مختصر گنجایش ندارد و فعلاً یکنفر پسر و سه نفر دختر
از ایشان باقی است و پسر آن مرحوم جناب سلیل الاطباء آقا شیخ محمد
صالح الملقب بنصر الشریعه است و آنمرحوم در محوطه مشهوره بشعر النبی صلعم
در دار السلام مدفون میباشد .

سوم از اولاد مرحمت پناه آقا شیخ قوام الدین است حضرت مستطاب شریعتمدار
علام فهام شریعت الآباء والاجداد آقای آقا شیخ محمد جواد انتصار الشریعه
دامت برکاته آنجناب بسیار با کفایت و سعادت هستند تمام صفاتشان
حمیده و اخلاقشان پسندیده است محبوب قلوب خاص و عام و مروج امور
ارحام و غیر ارحام میباشند . از اوائل عمر در تحصیل علوم دینیه
و کسب کمالات صوریه و معنویه بامور دیگر اشتغال نداشته و در خط و ربط
و علم سیاق ید طولائی دارند و خط نستعلیق شان از سایر خطوط امتیاز
دارد و فعلاً دارای سه نفر پسر میباشند .

چهارم از اولاد مرحمت پناه آقا شیخ قوام الدین است حضرت
مستطاب شریعتمدار علام فهام ملاذ الانام مروج الاحکام قضاة الاسلام

زبدة

زبدة المحققین افصح المتکلمین آقا شیخ ناصر الدین شیخ الشریعه دامت البرکته
باقیة الشریعه سابقه آنجناب هم در مقدمات و متأخرات علوم دینیه
زحمتها کشیده و از اول عمر در تدریس و تدرس و تعلیم و تعلم بکار دیگر اشتغال
نداشته اند و بعلاوه علمیت در جمع کردن احادیث و اخبار و خطب و اشعار
و لطائف و ظرائف و طرائف ید طولائی دارند و در فصاحت بیان
و طلاقت لسان و مواعظ و نصایح منبری و گفتن سجع و قوافی وحید
عصر و فرید دهر اند و بسیار از اخبار و مواعظ و حکایات و منقولات شیرین
بخط خود مرقوم داشته اند و زوجه ایشان است صبیه مرضیه حضرت غفران
مآب حجة الاسلام سلطان العلماء آقای حاج شیخ یحیی امام جمعه و جماعت
مملکت فارس رحمة الله علیه و آنجناب در مسجد طاهره جنب مسجد جامع
عتیق شیراز بجای حضرت غفران مآب حجة الاسلام والمسلمین الزاهد العابد
آقای آقا شیخ عبد الرحیم سلطان الشریعه اعلی الله مقامه امامت دارند و قوه
حافظه ایشان خوب است و فعلاً دو نفر ولد دارند یک نفر پسر که
اسم آنجناب آقای شیخ مرتضی میباشد و یک نفر دیگر دختر است

پنجم از اولاد مرحمت پناه آقا شیخ قوام الدین است حضرت
مستطاب غفران مآب شریعتمدار علام فهام ملاذ الانام مروج الاحکام
سلطان الزمان وحید دوران عماد الزاهدین قوام الملة والدین حجة الاسلام

التقی الورع الذی کان الزمان بمثله عقیم آقا شیخ عبدالرحیم سلطان الشریعه محبوب
الشیعه اعلی الله مقامه و نور الله مضجعه — ان اباه و ابا اباه قد بلغا فی المجد
غایتاه یک دهن خواهم به پهنای فلک — تا نمایم وصف آن رشک ملک
آنجناب از صغر سن مشغول بتحصیل علوم دینیه بوده و مدتها نزد علمای عظام
و مجتهدین فخام در مقدمات و مؤخرات علوم دینیه زحمتها کشیده خصوصا
در علوم مقدمات و ادبیات وحید عصر خود بوده اند و بعلاوه علمیت و
فقاهت در زهد و عمل و تقوی و ورع سلمان زمان بوده و میتوان گفت از آباء
و اجداد ابی و امیش در زهد و تقوی گوی سبقت را ربوده بوده و در نوشتن
خط نستعلیق خوش نویس و در گفتن اشعار عربیه و فارسیه ید طولائی داشته اند
و از اول عمر تا باخر عمرش جز اشتغال بتدریس و تدرس و تعلیم و تعلم
و ترویج شریعت مقدسه حضرت ختمی مرتبت صلوات الله علیه و علی
آله و اصحابه بامر دیگر مشغول نشده و دامن او بلوث دنیا نگردیده و از
اوائل سن تکلیف در شب بیداری و تهجد ساعی بوده و مخصوصا
بعضی از علما و اهل دانش و بصیرت حضرات در بعضی از محافل
و مجالس بیان میفرمودند که هر چه ملاحظه از حالات ایشان کرده حتی
که گناه صغیره با بشاشه مشاهده نکردیم و نماز جماعت را ترک نمیفرمود و
در هر جا بدلی آثار زهادم یا غیر از حاکم میفرمود آنها را امر بتقوی

و پرهیزگاری و خواندن قرآن و احادیث اخبار و تعزیه داری حضرت خامس
آل عبا علیه آلاف التحیة و الثناء و خواندن کتب اخلاقیات میفرمود
با یک لسان شیرین و لینی و تا حدیث کسا را یا احادیث دیگر بیان نفرمود
بر نخواستند و در هر مجلسی که تشریف داشته اغلب مشغول خواندن قرآن
و مطالعه کتابی بوده اند و اغلب اکثر انس تنهائی و گوشه گیری داشتند
و اغلب اوقات خود مؤلف در خاطر دارم که جناب معظم له کتاب
درس خود را برداشته در گوشه بیابانی نشسته مشغول مطالعه علوم دینیه
بودند و پس از حد تکلیف در عنفوان جوانی اکثر ایام سال صائم بوده
و در وقت افطار هم بطعام مختصری قناعت میفرمود و بعضی از رفقاء
آنجناب نقل مینمایند که بعضی اوقات باصرار و التماس زیاد ایشان را
به بساتین حومه شیراز برده و جمعی از رفقا و دوستان در آن بوستان
مشغول خوردن ماکولات شدیم دیدیم آنجناب پیدا نیستند بعد از اینکه
تفحص میکردیم ملتفت شده که آنجناب زیر درختی نشسته و مشغول تلاوت
قرآن است فی الواقع مؤید من عند الله بوده و در خط تزهد و ریاکار
نبوده و هیچ جهت قید ریاست نداشته و صرف نظر از چهار روزه
دنیا کرده و تقوی را شیوه مرضیه خود قرار داده
لیس علی الله بمستنکر — ان یجمع العالم فی واحد

وجناب معظم له در اوایل سن تکلیف و عنفوان جوانی سفری بعزم زیارت حضرت
ثامن الائمه علی ابن موسی الرضا علیه آلاف التحیة والثناء از شیراز حرکت
فرموده و در راه کسالت عارضشان شده تا وارد اصفهان گردیدند
حضرت غفران مآب حجة الاسلام آقای نجفی در اصفهان ایشان را ممانعت
از حرکت کردن بارض اقدس رضوی فرموده و بواسطه کسالت
مزاج بمعنی العود احمد بشیراز مراجعت کرده اند و مشغول تصفیه مزاج شده
والحمد لله والمنه معود و سنه ۱۳۳۲ و در سنه ۱۳۳۴ دو سفر مشرف بارض اقدس
و مشهد مقدس رضوی ع گردیده و پس از نائل شدن بزیارت عود
بشیراز فرموده و در حدود سنه ۱۳۳۵ بعزم زیارت عتبات مقدسه حرکت
فرموده پس از یکسال و چند ماه توقف بعد از ناخوشی انفلوانزا در
سنه ۱۳۳۷ مراجعت بشیراز فرموده بسیار از فقدان مادر و خویشاوندان
ملول و افسرده گردیده و مجددا باتفاق حضرت مستطاب شریعتمدار
علام فهام آقای آقا شیخ صدر الدین صدر الشریعه دامت برکاته
اخوی مؤلف در همان سنه ۱۳۳۷ مشرف بارض اقدس رضوی صلوات
الله علیه و آله گردیده و از همان طریق باتفاق یکدیگر مشرف بعتبات
مقدسه ائمه اطهار علیهم صلوات من الله الملک الجبار شده و حضرت
آقای صدر الشریعه پس از توقف نمودن یکسال در آنجا مراجعت

بشیراز

بشیراز فرموده آقای سلطان الشریعه رحمة الله علیه به نجف اشرف ادام الله
شرفا توقف فرموده و در زمانی که آقای سلطان الشریعه رحمة الله علیه در
شیراز توقف داشته در مسجد طاهریه جنب مسجد جامع عتیق شیراز مشغول
امامت بوده و جمعی کثیر حاضر برای نماز آنجناب میشده و جمعی از مجتهدین و علماء
اغلب در مسجد مذکور حاضر شده اقتدا با ایشان میفرمودند و بعضی از
دوستان اصرار کرده که ایشان را در مسجد وسیعی ببرند قبول نفرموده و در
در مسجد مذکور جمعی از طلاب علوم دینیه حاضر شده و خدمت آنجناب استفهام
و استعلام می نمودند و در شیراز زیارت امام زاده هائی مثل حضرت سید میر احمد شاه
چراغ و حضرت سید میر محمد و غیرهما سلام الله علیهم اجمعین را ترک نمیفرمودند
اغلب ایام و لیالی را بزیارت آن بزرگواران مشرف میگشته و خودم در نظر
دارم بلکه جمعی از دوستان هم حاضر بوده اند و شاهد براین عرضم هستند در یکی
از سفرهائی که جناب معظم الیه عازم زیارت ارض اقدس بودند یک
دو شب قبل از آنکه روز آن حرکت نمایند ایشان آن روزی تشرف داشته لکن
تهیه نداشته اند همان شب یکی از آقایان واعظین که در مسجد ایشان منبر
رفتند اظهار داشتند خواهشمندم امشب مصیبت حضرت موسی بن
جعفر باب الحوائج را بخوانید این بیت که بپابوس تو رو دیده اش حضرت
امام رضا ثامن الائمه مشرف شوم طولی نکشیده همان فردایش تهیه حرکت

آنجناب فراهم آمد و مشرف کردیدند و بسیار کرامات و اخلاق حسنه از ایشان
دیده و شنیده شده که ذکرش موجب طول کلام است من جمله جناب
سلالة السادات آقای حاج سید علی اکبر که هر ساله مسلماً نیز بارض اقدس
رضوی میرفتند بیان داشتند که الحال که سنه ۱۳۴۵ میباشد من چهل و دو یا سه
سفر تقریباً بارض اقدس رضوی مشرف شده و در این چهل و دو یا سه سفر
علما و مجتهدین از هر ولایت همراه من بودند و معاشرت تامه با آنها کرده لیکن
کسی را از علما و غیرهم من حیث المجموع مثل ایشان ندیدم من جمله نقل کردند
جناب معزی الیه که هر وقت در سفر آقای سلطان الشریعه را میدیدم که
توجه یا قرآن تلاوت میفرمود یا ذکر میخواندند یا مطالعه کتب دینیه میفرمودند و یک
حسن اخلاق و حلمی از ایشان مشاهده میشد که انسان آرزو داشت نزد ایشان
باشد و در ایام و لیالی خواندن حدیث شریف کسا را ترک نمی فرمود و بهیچ
وجه فکر زاد و توشه دنیا نبود و در کمال قناعت و گوشه گیری رفتار می کرد
که همه حیران بودیم و چنان توکلی داشت که با علی درجه بود و نیز نقل کردند
جناب حاج سید علی اکبر مذکور که در یک سفری از این دو سه سفر که همراه
آقای سلطان الشریعه بودیم چند منزل بمشهد مقدس رضوی مانده قبلاً آقای
سلطان الشریعه کسالت داشته و در آن منزل کسالتشان سخت شد
باندازه که قوه حرکت و سوار شدن باشند نداشته اند بواسطه این هرچند

روزی حرکت نکردیم و روز بروز کسالتشان سخت میشد متحیر شدیم چه کنیم
تا آنکه برای آدمهای ما دوا و طعام از ایشان نوشتیم و دیدیم ایشان نشسته اند و
حالشان خوب و یک تحولی یافته آقای سلطان الشریعه خوش شد و فرمودند حالتان بهتر
شده است جواب فرمود که حضرت ثامن الائمه علی بن موسی الرضا علیه السلام
آورده فرمودند بخور مثل اینکه دیدم چندان باکی ندارم برخاسته الحمد لله بهتر شدم
حالم بهتر است و دیگر آنحضرت را ندیدم و نیز جناب حاج مذکور و بعضی دیگر
نقل کردند که جناب آقای سلطان الشریعه که برای زیارت و اذن دخول حرم میشدند چنان
غرق در زیارت بودند مثل چوب خشکی ایستاده باین طور تعبیر و تشبیه می کردند
معنی علم با عمل و عشق بخدا دارند حالت عبادت و حال ادعیه معصوم پاک هم همین قسم است
نعم ما قال الشیخ البهائی رحمه الله علم رسمی سر بسر قیل است و قال
نه از آن کیفیتی حاصل نه حال علم نبود غیر علم عاشقی ما بقی تلبیس ابلیس شقی
در سفر اول که باعتاب مقدسه نجف اشرف و ائمه اطهار صلوات الله
علیهم عازم تشرف بودند حامل اسباب ایشان و بعضی از مال ایشان را سرقت
کرده جناب معزی الیه در مکانی که برای حرکت توقف فرموده بودند ملتفت
سرقت کردن آن حمال شدند خود این مؤلف و جمعی از علما حاضر بودیم
که جناب آقای سلطان الشریعه یکی از دوستان بطور سادگی فرمود
الآن میروی در حرم مطهر حضرت شاه چراغ سلام الله علیه عرض نما

که سلمان سلام رسانید و عرض کرد برنجم را سرقت کرده اند آن شخص هم بهمان
قسم تبلیغ نمود فردا صبح آن شب همان وقتی که میخواستند حرکت نمایند
حمّال غزنوی بوسائی در آن مکان آمده و برنج را رد نموده و توبه کرده مراجعت
نمود و در آن اوان یکی از ارحام و اقارب حضرت سید الموحّدین امیر المؤمنین ع
را در خواب زیارت کرده بود و آن بزرگوار سه مرتبه اسم سلمان را تکرار فرموده
و توصیه فرمودند که نگذارید سلمان در شیراز باشد باید نزد ما بیاید و خدمت
ما باشد و اما سفر دوم ایشان در سنه ۱۳۳۶ که از طریق سفر خراسان مشرف
بعتبات عالیات گردیده عزم را جزم نموده که در بهشت نجف توقف فرمایند
و در این مدت توقف غیر از تدریس و تدرّس و زیارت رفتن کاری نداشته
و در کمال قناعت و توکل زندگانی نموده و اغلب دفعات همراه اعرابی که با
کمال توجه و سادگی از نجف بکربلای معلّی با پای برهنه حرکت می کردند ایشان هم
پیاده و با پای برهنه حرکت می نموده و ساعی بوده که هر پیغمبری و امامزاده که در
آن اکناف بوده‌اند زیارت کنند معنی عمل و عشق بخانواده رسالت همین است
و اگر عمل نباشد علم تنها فائده ندارد و از لطائف و ظرائف ایشان که برای
جمعی از علما و رفقا بیان کرده بودند من جمله این بوده که وقتی میخواهم از نجف
اشرف با پای برهنه پیاده بکربلای معلّی و سایر اعتاب مقدسه بروم
هر وقت دو چرخه‌ام خسته میشود با او نوید با میدهم که خسته نشو منزل که

رسیدیم اطعمه خوب بتو میدهیم پذیرائی مینمایم کم کم دو چرخه‌ام قوّت میگیرد
و در کمال خوبی حرکت مینماید وقتی که وارد منزل شدم اگر گفته و وعده خود را
رفتار کردم فهو المطلوب و الّا زبان حال دو چرخه‌ام میگوید تو سلمان فرمانی نیستی
و بوعده خود وفا نکردی همین قدر منکر اخلاق حسنه ایشان کسی باشد
از شیاطین است و بعضی از مجتهدین فرموده بودند که ما باید حالات ایشان را
سرمشق قرار دهیم با عالی و ادانی و صغار و کبار چنان متواضع بوده که نهایت
نداشته و بعضی از علما نقل کردند که هیچ وقت فرمایشی از ایشان نشنیدیم
که غیبت باشد اسم هر کس در پیش میآید توصیف و تعریف میفرمود با
بایشان اظهار می شد که فلان شخص چه طور است و لو با ایشان هم خوبی نکرده بود
ایشان جواب فرموده تقصیری ندارد آدم خوبی است و از اغلب در گوشه
گیری و انزوا انس داشته و به مذمت آمد و شد میفرمود و بهیچ وجه فکر زندگانی
ننموده و ریاست و دنیا را طالب نبوده که فقط قناعت بر رفتن در آنجا و
درس خواندن و برگشتن نماید . اما سخاوت جناب معظم له به نهایت
درجه بوده یکی از سخاوتهای ایشان این بوده که طلاب علوم دینیه هر روزه که برای
تعلّم خدمت ایشان شرفیاب میشدند قبلاً چیزی از ماکولات و حلویات
و غیرها تهیه فرموده و بآنها همه روزه متوالیاً می خورانیده و قبل از درس
یا بعد از درس خاطر آنها را از لطایف و ظرائف و حکایات شیرین خود

... ... تحریر را دعظلی از شخصی معرفی موده مانک لسان لین و سلامت نفس و علم و تواضع و تبحّر دلائل و براهین واضحه اورا انجاب کرده بطوری که کسی از ایشان رنجیده نشود و یکنفر از اهالی علم که تقریباً یکسال در نجف اشرف رفیق و صدیق ایشان بوده و آنمرحوم اورا اسماً هم صدیق می خوانده چنانچه رسماً بوده است بیان کردند که در صبح عید غدیر سنه ۱۳۴۴ بنابود طلاب علوم دینیه خدمت آقای سلطان الشریعه بیایند و آقای معظم له وجهی حاضر نداشته برای پذیرائی آنها فوراً برخاسته فرمودند میروم در حرم مطهر منور حضرت سید الموحدین خلیفه بلافصل رسول رب العالمین امیر المؤمنین صلوات الله علیها و از آن بزرگوار وجه طلب نمایم این مطلب را بیان فرموده و بحرم مشرف شد طولی نکشیده در کمال خوشوقتی مراجعت فرموده و مبلغ ... ... لیره همراه آورده و نقل فرمودند که مشرف در حرم محترم گردیدم پس از زیارت طلب وجه نمودم فوراً یکی از مجتهدین در حرم نزد من تشریف آورده و فرمودند آقای سلطان الشریعه یکصد لیره که یقین بر حلال بودنش داشته آورده ام خدمت شما تقدیم نمایم لیره را از جناب مجتهد الزمانی گرفته و منتهی المرام منظور و منقلب الی اهله مسروراً آمده ام از این مطالب بسیار از ایشان دیده و شنیده شده لیکن این مختصر را بسیار مطول می گردد و مرقومات جناب معزی الیه از حیث سجع و قوافی و لطائف

وظرایف و ملاحت و طراوت قابل است که کتاب منشآتی شود و خصوصاً اعتقادات حقه ایشان در سادگیها که در مرقومه جات مندرج بوده مثلاً صریحاً کتبی مرقوم داشته . از بهشت نجف بلکه پدر جد بهشت نیست
و جاهای دیگر مکتبها علی مدد یا حجة ابن الحسن از این قبیل ظرائف لا تعد و لا تحصی است لیکن منشآت نامه علاحده می خواهد که انشاء الله آن مرقومه جات درج در آن باشد و گنجایش این مختصر را ندارد و همین قدر .

صبر بسیار بباید پدر پیر فلک را ... تا دگر مادر گیتی چو تو فرزند بزاید

اگر بخواهم حالات ایشانرا مفصلاً بیان کنم بیان از تقریر و بنان از تحریر عاجز است و جناب معظم له در سفر دوم قریب هشت سال در نجف اشرف زاده الله شرفاً و تعظیماً توقف داشته و مشرف بودند و در حجره فوقانی مدرسه قوام الملک مشهور بصاحب دیوانی ساکن بوده اند و در ماه ذی الحجه سنه ۱۳۴۴ در نجف اشرف ناخوشی تب نوبه غش و حصبه محرقه شیوع پیدا کرده و جمعی کثیر از علما و غیرهم از این مرض دار فانی را وداع نمایند و جناب معظم له هم در اوائل ماه محرم سنه ۱۳۴۵ فی الجمله کسالتی عارض شان شد و با این حال مرض از نجف اشرف برای زیارت حضرت سید الشهداء صلوات الله علیه پیاده حرکت نمایند و در راه بواسطه گرما مرض شدت نماید و با این حال پس از نائل شدن بزیارت مخصوصه عود به نجف اشرف

مستقر باشند و مرضشان شدید گردیده جمعی از مجتهدین و علما حاضر شده و در معالجه
ایشان سعی فرموده از آنجائی که اذا جاء اجلهم لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون
فایده نبخشیده لذا از قرار معلوم بمرض حصبه محرقه شب دوشنبه پانزدهم محرم
الحرام ۱۳۵۳ جناب معظم له این دار فانی را وداع و بهشت جاویدانی انتقال
فرموده در همان شب در کمال تجلیل مشغول تغسیل و تکفین و نماز خواندن بر ایشان
شده و صبح دوشنبه ۱۵ جمعی کثیر و جمّی غفیر از آیات الله عظام و حجج اسلام علما
اعلام و سایر طبقات مسلمین برای تشییع تشریف آورده و محترمانه ایشان را
حرکت داده در وادی السلام دفن کرده اند و در نجف اشرف و شیراز جهت
طراز مجلس ترحیم که سزاوار ایشان بوده برپا داشته و تمام مسلمانان روح
آنمرحوم را شاد فرمودند و من حیث المجموع مضامین اخبار و آثار آنمرحوم از شهدا
محسوب میباشند و چون آنمرحوم تمام در فکر لذائذ اخروی بوده و زهد و تقوی را
شیوه مرضیه خود قرار داده لذا تا آخر متزوج و متأهل نشده و از اوائل عمرش تا حدود
سن چهل سالگی که برحمت الهی پیوسته خود را آلوده باین دنیا نکرده رحمة الله
علیه رحمة واسعة و بسیار نوشته جات در علوم دینیه بخط خود نوشته اند و نیز اشعار
عربیه و فارسیه بسیار فرموده اند لیکن جمع آوری نشده لذا اغلب آنها بدست
نیامده و اما این عاصی غریق بحر معاصی برای مغفرت آن بزرگوار و خودم
سعی نمودم و بعضی از اشعار ایشان را که در مدح اهل بیت عصمت و طهارت

سلام

سلام الله علیهم بوده است آنها بوده بدست آورده در این مختصر مندرج نمودم
بحول الله و توفیقه تعیین است که برای آنمرحوم باقیات الصالحات است و
برای خواننده ها و مطالعه کننده ها هم ثواب جزیل دارد

ان آثارنا تدل علینا   فانظروا بعدنا الی الآثار

این قصیده موسومه بعرض الحوائج از آنمرحوم است قصیده و خطبه مقدمه آنها بحول الله و توفیقه
بیان خواهد شد انشاء خطبه آقای سلمان الشریعه رحمة الله علیه

بسم الله الرحمن الرحیم

ایّاه احمد و هو المحمود بکل لسان و ایّاه اشکر و هو المشکور
علی کل احسان و ایّاه اعبد و هو المعبود فی کل مکان
و ایّاه استعین و هو الرحمن المستعان و الیه افوض امری
و علیه التکلان و اصلی و اسلم علی رسوله النبی الامی
صاحب الفرقان و خلفائه الراشدین هداة الانس و
الجان اما بعد فهذه عدة حاجات عرضتها علی الرب الکریم
و نظمتها فی سمط الملتمس من فضله العمیم بان یحسن
اجابته و لمعا فی غیب عطیته انه قریب مجیب و ما
توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب .

این رباعی فهرست قصیده است   قصیدة الاولی فی عرض الحوائج

مسمّى ومعروض على ذي المعارج	وتاريخ عام النظم به من
لطائف آثار الحجى المناهج	مصل مهمله
سبحان رب العرش ذي الملك القديم	الماجد المتبارك الصمد الحميد الأوحد
إياك نعبد مستعيناً بك لا إله سواك	أنت الذي هو منتهى طلبي وغاية مقصدي
إياك أدعو خير مدعو فاستجب حيتني	والطف ثاني بالصلاة على حبيبك أحمد
يا سيدي سلم وصل على الرسول المرتضى	علياً معارج ما رقاها مرسل ذو سؤدد
ذي الملة البيضاء ختم الأنبياء المصطفى	خير الخلائق رحمة للعالمين محمد
ووصيه وأخيه مولى المؤمنين المرتضى	نفس النبي علي العالي الأمير الأرشد
والطهر فاطمة المحدثة البتول شهيدة	صديقة قدسية زهراء بضعة أحمد
وأبي محمد الزكي المستطاب المجتبى	من مثله في الناس غير شقيقه لم يولد
والمستجاد حسين السبط الشهيد بكربلا	وبل المعنا لبير من حر الحر بن الموحد
والسيد السجاد ذي الثفنات مصباح الهدى	للعابدين زين الراكعين السجد
وعلى الإمام ابن الإمام ابن الإمام	م الباقر المسترشد المستهدي المسترشد
والسادس الثاني من الصديقين ربما	لثلثة من وعدهم يقمع العرقد
والصابر المعصوم موسى الكاظم الحر الذي	في النار منكره ان استشهدتني انا شهد
وشمس طوس ضامن لشيعته الرضا	لله عز وجل له من شهد مستسعد
والقانع المغني محمد التقي المتقي	ذي البر والبركات الكرم العميم الأجود

بأبي الحسن الهادي ذي الفضل العميم	علم العلا علي الهادي النقي الأمجد
والعسكري نجيب أهل الكرم المنتهى	من لم يكن عند بنايه لا إلى ابن يهتدي
والحجة القائم الباقي الشهيد النور	شمس الضحى بدر الدجى نجم الهدى للمهتدي
كهف الأنام بقية الله الإمام الحق	مهدي صدق من به عيسى بن مريم يقتدي
خلف الكرام خليفة الرحمن مظهر سنه	لا يتقي أحداً ولو كره الكفور المعتدي
يحيى ذو الإيمان بالإعلان حين مجيئه	ويقيل الإسلام البرهان خير ممهد
بالسيف يعلو كل من طغى ويرتع	فيشيد الأركان بالسلطان أي مشيد
ويمزق الأشرار بالألحان كل ممزق	ويشيد الأبرار بالإحسان كل مشيد
يعلو فيعمر دين حق دانه آباؤه	نصراً عزيزاً بالجنان وباللسان وباليد
يجلو بسجحل بله صدراً نستوب بها	بحسام دين صارم صافي الحد مهند
يا ليت شعري هل ترى عيناي ضحى	لنستضيء ان بنور قدس أتمّ مستنجد
يا ليت مثلي يوماً أفوز بمنتهى	لهيا محيا قبلة وما في المتقيد
ربي وإن قدمت مني لكن كره	أنهض من بين يديه أعز تنا شعثاً أشهد
ربي وأثبت في فؤادي نقش سكه ودم	تجمل بين يديك جلوة خير متعقد

این اشعار فارسی را حضرت غفرانمآب آقای سلطان الشریعه در کار انشای عیار که نه فرسخ به اصفهان مانده است انشاء فرموده چون اسامی مبارکه چهارده معصوم در آن مندرج است محض میمنت نوشته شد و آن اشعار این است

ای کارساز انس و جان ای رافع هفت آسمان عشقت بهر رگ پنهان

1 علم الهدى

2 خیار

3 منزوابا

2 آسینه

سر عرش را در هر زمان　　کار تو انعام است و جود　　از تو همه هستی و بود
تا در روز و شب عصیان کنیم　　هم دعوی عرفان کنیم　　از ما همه فسق و فجور
در غفلت و اندر غرور　　در فکر آلاف و کرور　　از ذکر آن پس سر در
گوئیم حق محبوب ماست　　خوشنودیش مطلوب ماست　　گوئیم شیطان شقی
اعدا عدو است این نبی　　محبوب خود خلاق را　　آن معطی و رزاق را
از امر او پیچیم سر　　مانیم در گل همچو خر　　شیطان که سم ناقع است
او راه دین را قاطع است　　روز و شبان طاعت کنیم　　آن کلب را راحت کنیم
جز آنکه ختم مرسلین　　احمد شه دنیا و دین　　پیش خدا شافع شود
در حشر او نافع شود　　جز آنکه حیدر بو الحسن　　شیر خدای ذو المنن
ما را رهاند از عذاب　　یوم الفزع عند الحساب　　جز آنکه زهرای بتول
آن میوهٔ قلب رسول　　فک رقاب ما کند　　رفع عقاب ما کند
جز آنکه حلم مجتبی　　یعنی حسن در هر بلا　　آید جلوگیری کند
هم رفع دلگیری کند　　جز آنکه شاه دین حسین　　عرش خدا را زیب و زین
پیش خدا کاری کند　　هر شیعه را یاری کند　　جز آنکه زین العابدین
آن مفخر اهل یقین　　برهاند او ما را ز غم　　از کل آلام و سقم
جز آنکه باقر بن علی　　نور خداوند جلی　　زایل شود یوم النشور
از زیر کتمش فسق و فجور　　جز آنکه جعفر آنکه او　　صادق بود بی گفتگو

آزادی

پیش خداوند جلیل　　ما را بگردد او دلیل　　جز آنکه موسی آن امام
باب المراد خاص و عام　　پیش افکند سادات ترا　　بر آورد حاجات را
جز آنکه بن موسی علی　　یعنی رضا حق را ولی　　پیش خدا ضامن شود
تا شیعه‌اش آمن شود　　جز آنکه شاه دین تقی　　آن رهنمای متقی
آرد سخن پیش اله　　از او شود عصیان تباه　　جز آنکه از رأفت نقی
آن مقتدای هر تقی　　راضی کند رب غفور　　از عاصیان یوم النشور
جز آنکه فضل عسکری　　آن کو بود از شک بری　　برهاند از نار جحیم
از عقوبت ما رحیم　　جز آنکه مهدی شاه دین　　آن قبلهٔ اهل یقین
آید برون آنشه ز غیب　　ما را کند پاک از عیب　　یا رب بدین خاصان خویش
این چهارده پاکان خویش　　امید زوار رضا　　نومید منما ای خدا

سلمان عاصی ارمغان　　قبر رضا دار الامان

در زمانی که مرحوم آقای سلمان الشریعه رحمة الله علیه شیراز بودند حضرت حجة الاسلام و المسلمین آیة الله آقای آقا شیخ علی مجتهد ابیوردی دامت برکاته کتاب کفایة الاصول بجناب معزی الیه اعطا فرموده. لذا چند شعری مرحوم معزی الیه در این باب فرموده و مدح حضرت آقای آقا شیخ علی را کرده‌اند و حضرت معظم له هم در جواب آن مرحوم نعما تمجید و تحسین فرموده‌اند که بحول الله و قوته تمام آنها را در این کتاب درج مینمایم .

اشعار آقای سلمان الشریعه در مدح حضرت آقای آقا شیخ علی مجتهد

ای مجتهد بلند همت | در شخص تو نیست بخل و طینت | ای آیتی از خدای داور
در بحر اصول بس شناور | در ... [illegible] | در علم اصول بی نظیری
در ... [illegible] | ... [illegible] | ای ... فضل بی نها
لولاک لما خلقت الکفایه | ... [illegible] | در مدح تو گشته ام سخن کن
شمشاد خجل به پیش قدت | گل در عرق از صفای خدت | ... تو ... نافع
احمد شود است بحث شافع | در مجلس درس ... [illegible] | معلوم شود بسی معالم
طلاب ز حضرتت هر ... | خود ... [illegible] | نام تو علی و همتت عالی
اخلاق تو ... معانی | چند بیست که گشته ... | از مجلس درس و بحث ...
از ... سلمان | با صد خجل ... | لما اخذ الکتاب قرأ
فی البیت اقام و ...

اشعار حضرت آقای آقا شیخ علی مجتهد ... در جواب اشعار حضرت ... آقای سلمان الشریعه رحمة الله علیه

سلمان شریعت پیمبر | ای فاضل نامی سخنور | سحبان ز فصاحت تو لال است
آری سلمان یکی ز آل است | باشد هوای جناب سلمان | زهد سلمان بیان حسان
بارد ز بدیعت ... گهر در | گردد صدف ... در | صد گونه معانی بدیعت
باشد به یکی بیان ودیعت | چندان ز مطولات گفتار | در مختصری نموده اظهار

کلک تو به مردگان دهد جان | همچون دم پور بنت عمران | یا للعجب این قصیده ...
باشد چه عصای پور عمران | گر چشمه از آن جهد ... را | ... آب حیات ...
گر زود ... [illegible] | ز ... هزار عین جاری | چشمان ... است ...
بین سفله رقیب ... | با معجزه سحر کی رقیب است | این ... [illegible]
این قطعه فی مودة ... | ... [illegible] | ... [illegible]
فرقی که میان آن و این است | آن ... [illegible] | ... [illegible]
شرحی ز کتاب گفتی ای شیخ | در های ... گفتی ای شیخ | ... [illegible]
گو تا نکند عدو تو را عیب | گفتی ... [illegible] | ... [illegible]
لما اخذ الکتاب قرأ | فی البیت اقام و ... | ... [illegible]
یک بیت ز شیخ سعدی ام بس | جان در قدمت کنم و لیکن | ... تو ...

و در رحلت مرحوم غفران مآب حجة الاسلام والمسلمین آقا شیخ محمد حسین مجتهد شیرازی الاصل والمولد و غروی المسکن خاله زاده مؤلف که از وجوه مجتهدین و از زهاد و عباد زمان خود بودند چند شعری انشاء فرموده و از قرار معلوم روی سنگ قبر خود نقش شده آن اشعاری که مرحوم آقای سلمان الشریعه رحمة الله علیه در رحلت آقا شیخ محمد حسین مجتهد فرموده اند این است مخصوصاً علما و مجتهدین ساکنین دار الشرف نجف اشرف تحسین از این اشعار فرموده بودند

یک شیر بیشه علم و عمل | عاقبت شد ... | فارس میدان فضل و اجتهاد

گو دبدو در این جهان گنج نهاد | خامس آل عبا را بد سبق | در علوم دین شجاع و بس کمی
سالها بنیاد کن رجس غوی | خدمت شاه بهر شاهان علی | مرتضی نفس نفیس مصطفی
آنکه بد حسش کرده حق آل علی | الغرض آن قدوه شیرازیان | آنکه در مدرس بد شیر ژیان
حجة الاسلام شیرازی ورا | امر فرمودی و در ساهرار | تا در آنجا کرده احیاء علوم
رونقی بد داب رسوم | لاجرم از مشهد آنجا کرد کوچ | رفتنش یک عجب جسم دید بیچ
صار مشغول تدریس الاصول | ناشر الفقه و اخبار الرسول | ناگهان آن فیض شهر آمد بکام
در جنان خلد گردید مقام | سید ... | شد روان ... الزهرا
گشت ... از ... | ز ... | گشت سلمان ...
| داد ... صبر قرار |

مقصود از حجة الاسلام شیرازی آقای آقا میرزا محمد تقی مجتهد شیرازی است آقا میرزا علی آقا شیرازی است

مراد از مشهد نجف اشرف است

این اشعار را در مدح یکی از مدرسین سادات محترمین انشاء فرموده است

ای میرزا عبد الرسول | ای نو گل باغ بتول | گویا که سرکار شما
از درس ما گشته ملول | ای خالی از بغض و عناد | مقصود از رب عباد
بازار درس ما شده | بیحضرتت جانا کساد | ای فاضل شیرین زبان
نور از جبین تو عیان | دارم امید از لطف حق | باشی همیشه شادمان
ای فخر اعیان بلد | مدح تو ناید در عدد | پروردگار انس و جان
بنمایدت هر دم مدد | هر چند بنده عامیم | در رشته نادانیم
چون نوکرم سادات را | شیرین سخن چون جامیم | سلمان مرا باشد لقب

ای سید عالی نسب | زیرا که از عشق علی | دارم دو صد شوق و طرب
ای نور چشم محترم | از مجلس درسم مرم | گر تو بدی بیدی زمن

عفوم کن از روی کرم

این اشعار و مرثیه را در رحلت مرحوم حاج شیخ عبد العلی که در سال ۱۳۲۲ هجری برحمت ایزدی پیوسته و از بنی اعمام و رفقای با وفای آن بزرگوار بوده است فرموده

ربود گرگ اجل از گله حاجی شیخ | گرفت سینه من آتش از غم آن شیخ
بحق اینکه بگشتی و بار او خیره | بگشت دور رفیقان بمثل شب تیره
چو او برفت بسی ما فسرده حال شدیم | بمثل طایر بر کنده پر و بال شدیم
عجب رفیق شفیقی بد آن نکو فطرت | که می نمود رفیقان خویش را نصرت
غریق رحمت حق باد آن حمیده خصال | رود بجنت فردوس با محمد و آل

این اشعار را آن مرحوم رحمة الله علیه در توحید حضرت باری جلت قدرته و مدح جناب پیغمبر آخر الزمان و اهل بیت آنحضرت صلوات الله علیهم فرموده اند

اول کنم ستایش معبود بیزوال | کز قدرت آفرید سموات هم جبال
آن خالقی که هستی عالم ز هست و نیست | مه و چهره و عزه و دولت بدست اوست
از بس ثنای احمد ... کنم | یا آنکسی بحر من عصیان خود ...
بهر وجود او سستان کرد و کرد کار | خلق او تمام عالم و تعالی ...
آدم ... شد ... | نزد یکشد که ... ... زمن

شد ملتجی باحمد و آل کرام او — ایزد بپیش بگذشت از گناه او
نوح نبی چو کشتی او مشرف هلاک — شد کشت ملتجی به نبی و علی پاک
در نار چون فتاد خلیل بزرگوار — شد بهر او ز برکت ایشان فسرده نار
در جنت این گروه چه کردی نهی درنگ — گردید مبتلا بعقوبات رنگ رنگ
جنت نگشته خلق مگر از برای شان — نار از برای دشمن بد روزگار شان
با مهرشان نشستن بر روی خاک و گل — بهتر ز جنت است یقین نزد اهل دل
با بغضشان نشستن بر فرش زرنگار — باشد به پیش عارف دانا بتر ز نار
ناجی نگشت کسی که نیست اتباع این گروه — هالک جماعتی که ز اعدای این گروه
عاصی بلی تو ترک مدیح نبی و آل — تا از گناه درگذرد حی لایزال

ولہ ایضاً فی التوحید والمدح فی شان اہل البیت صلوات اللہ علیہم اجمعین

شکر ایزد کنم فزون ز شمار — بعد شکرش ثنای هشت و چهار
حضراتی که ایزد متعال — مهرشان آفرید از پی رحمت وصال
آنچه شیئی شود بر اطلاق — آفرید از برای شان خلاق
جنت و آنچه در وی از نعم است — بهر آن سروران محترم است
دوستان هم به برکت ایشان — می نمایند در بهشت مکان
دوزخ و آنچه در وی از زار است — بهر اعدا و صاحب عار است
خرم بحال کسی که ز ایشان است — نه محب سگان خوکان است
بغض ایشان بهر لی باشد — آن دل از زنا ممتلی باشد
نکند دشمنی به این حضرات — جز شقیی که هست طالب نار
منافقی که از مخمسه شدند — بر زشت دود ز ریبی دو بنشستند
با دوستان بر روی خاک زمین

بنشستن به از بهشت برین — هر کسی پیش حق ز نیکان است — به یقین او محب ایشان است
گر ز فرمانشان بپیچد شیر — سر خود میشود چو روبه پیر — روبه باد گر کند طاعت
شیر نر میشود همان ساعت — ای خوشا شاعری که او دایش — بکند صرف مدح آقایش
مادح آن کسی شود که خدا — مدح او را نموده در هر جا — مدح او باش را کند کمتر
کند او مدح احمد و حیدر — مدح زهرا و حید و آلش — بکند تا که به شود حالش
مدحشان گر بود ز بهر خدا — حق نماید مدد به هر دو سرا — مدحشان منجی از بلیات است
رافع جمله کدورات است — گر که خواهی نجات هر دو جهان — نفکن دست را بدامنشان
تا کی از بهر مردمان لئیم — فکنی خویش را برنج عظیم — بکنی مدحشان بصدق و دروغ
بهر سیم خیالی ای غافل — چند از یاد حق شوی غافل — باری از حق مراد نکند
نفس طغیان بی عدد بکند — مسئلت می کنم ز ایزد پاک — که کند جمله را ز عصیان پاک

دهم او را قسم باحمد و آل — که کند جمله را نکو احوال

ولہ ایضاً فی الرباعیات

گفتم بسگ که تو ئی مذهب باب — گفتا که مسئلت ما شنیع حق جواب
ما جمله گمان کسب گیتی بکنیم — زین مذهب زشت شوم بد فعل خراب

و بسیار اشعار عربیه و فارسیه است که حضرت غفران مآب آقای سلمان الشریعه در مدح و تمجید بعضی از علما و شیعیان فرموده اند و نیز بعضی از علما و حجج اشعاری در تمجید آن مرحوم فرموده که جمع آوری نشده است ممکن است

بعد از جمع آوری انشاء الله بطبع برسد و بهذا القدر کفایة .

ششم از اولاد مرحمت پناه آقا شیخ قوام الدین است حضرت مستطاب شریعتمدار علام
فهام مروج الاحکام ثقة الاسلام آقای آقا شیخ صدر الدین صدر الشریعه دامت
برکاته ایشان هم بحمد الله نعم الخلف آمده چنان چه پدر بزرگوارشان نعم السلف بوده اند
صاحب اخلاق حمیده و صفات پسندیده میباشند و بجز تحصیل علوم دینیه بکار دیگر
اشتغال نداشته و در اوائل سن در علم طب و ریاضیات هم زحمت کشیده اند
و فعلا در علوم فقهیه و اصولیه و بحث لدی آن اوقات خود را صرف مینمایند و من حیث
المجموع کافی در [illegible] کشیده اند و از مواعظ و نصایح خیری خود مسلمین را مستفیض میفرمایند
و فعلا دو ولد دارا هستند .

هفتم از اولاد مرحمت پناه آقا شیخ قوام الدین است اقل الطلبة و
العباد من حیث العمل و الزاد خادم الشیعه شیخ عنایت الله عنایت الشیرازی
الشهیر باقای شیخ غفر الله ذنوبه مؤلف این کتاب که در اول این مختصر اسم
خود را ذکر کرده مختصرا از حالات خودم را بیان مینمایم که در سنه ۱۳۲۲ در اوائل
طفولیتم مرحوم پدرم آقا شیخ قوام الدین رحمة الله علیه برحمت ایزدی پیوسته
و این حقیر درک ملاقات و مقالات جنابش را بواسطه صغر سن حاضر ندارم
و از همان طفولیت [illegible] بقدر مقدور در [illegible] تحصیل سواد و خط و ربط نموده خود
را در زمره محصلین قرار داده و در اواخر طفولیت مدتی بتحصیل مقدمات [illegible]

دینیه خود را خدمت مرحوم غفران مآب اخوی آقای سلطان الشریعه رحمة الله علیه و سایر
علماء اعلام نموده و در علم قرائت قرآن سعی کرده و هکذا از اوائل بلوغ تا بحال مشغول
تحصیل علوم دینیه بوده و بسیاری از معجزات و اخبار و لطائف و ظرائف و
طرائف و اشعار و مواعظ و مناقب و مصائب اهل بیت عصمت و طهارت
سلام الله علیهم اجمعین و منشآت و خطب را بخط خود از زمان طفولیت نوشته
بعضی مدون و بعضی متفرقه میباشد و علاوه بتحصیل در مواعظ منبریه هم زحمت
کشیده و در مسجد جامع عتیق شیراز در ماه رمضان و غیره بجای مرحوم والدم
منبر رفته و از همان طفولیت در قباله جات شرعیه نوشتن و املاء و انشاء ساعی بوده
و بسیاری از قباله جات و نوشته جات ارحام و غیر ارحام را بخط خود نوشته
و تقریبا پنج سالی لیلا و نهارا درک محضر حضرت غفران مآب حجة الاسلام
و المسلمین حاج دائی آقای حاج شیخ یحیی امام جمعه جماعت مملکت فارس را
نموده و کمال مودت و محبت را بحقیر فرموده و از فرمایشات علمیه و افعال
عملیه آن مرحوم کاملا محظوظ و بهره مند شده و در آن مجلس انس که جمعی از علماء
ارحام و غیر ارحام حاضر بودند اغلب مشغول خواندن کتب احادیث و
فقهیه و اصولیه و ادبیات بوده و با وجود اینکه وقتی این حقیر درک ملاقات
و مقالات آن مرحوم را کرده که دارای کبر سن و گوشه گیری بوده لذا
باز کمال توجه را از حقیر فرموده و ترویج در منبر رفتنم کرده و بهمین اندازه

در آن اوقات از آنمرحوم خوش شنود بودم کاش دیگران هم این اخلاقیات را دارا
بودند در شهر و بوستان باتفاق جمعی از دوستان اغلب و اکثر اوقات خدمت
آنمرحوم بوده و اخلاقیات آنمرحوم را استفاده و استفاضه مینمودم و بعد از رحلت
آنمرحوم هم بهمین طور مشغول تحصیل بوده ام و از لباس آبا و اجدادم بیرون نرفته
و بهمان طور سادگی را شیوه خود قرار داده ام و از خداوند جلت قدرته میخواهم
که حسن عاقبت به تمام مسلمانان و حقیر مرحمت فرماید و بسیاری از اشعار را
مؤلف در مدح و مصائب اهل بیت عصمت سلام الله علیهم اجمعین انشاد نموده
لیکن جمع آوری نشده و قابل ندانستم بیان او را و چون بنابر خواهش جمعی از
رفقای صمیمی و دوستان حقیقی مختصری از خواص آیات و ادعیه که ذکر آن کمیاب
بوده در این مختصر درج نمایم لذا بعضی از اشعار ناقابلم که در مناقب و مصائب
اهل بیت عصمت و طهارت سلام الله علیهم اجمعین عرض نموده و فعلا حاضر
بوده مقدم بر آن ادعیه درج میکنم امید است که ثواب جزیل داشته باشد در ضمن
عرایضی که خدمت مرحوم آقای سلطان الشریعه اخوی رحمه الله علیه به نجف
اشرف زاده الله شرفا می فرستاده چند شعری در منقبت حضرت مولی الموالی
امیرالمؤمنین علی ابن ابیطالب سلام الله علیه در یکی از آن عرایض درج
نموده و خاتمه آن باسم مرحوم آقای سلطان الشریعه میباشد و آن مرحوم هم آن
اشعار را در کاغذ علاحده مرقوم فرموده و قائل آنرا هم ذکر نموده در نزد بعضی

از مجتهدین نجف اشرف خوانده است حضرت غفرانمآب حجة الاسلام والمسلمین
آقای آقا سید محمد مجتهد یزدی فیروزآبادی رحمة الله علیه در حاشیه آن ورقه
تقریظی مبنی بر تحسین و تشویق مرقوم فرموده اند و صورت مرقومه مرحوم آقای سلطان
الشریعه و آن اشعار ناقابل مؤلف و تقریظ حضرت آقای آقا سید محمد فیروزآبادی
مجتهد را در حاشیه آن ورقه بطوریکه بود درج مینمایم

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

این اشعار از جناب مستطاب شریعتمدار فضایل و کمالات اکتساب عمدة العلماء
والواعظین آقای آقا شیخ عنایت الله شیرازی الشهیر بآقای شیخ سلمه الله
تعالی در مدح و منقبت حضرت مولی الموالی و بحر المعالی حضرت امیرالمؤمنین
علی ابن ابیطالب صلوات الله و سلامه علیهما خلیفه و جانشین بلافصل
حضرت رسول الله صلوات الله و سلامه علیه و علی آله الطاهرین المعصومین
و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین میباشد کتبه ابن العالم العامل الکامل الشیخ
قوام الدین الشیرازی عبدالرحیم الشهیر بسلطان الشریعه عفی الله عنهما

ای شاه نجف علی عالی　　ای نور خدا ابوالمعالی　　شاهان جهان همه غلامت
در حرب و غزا بزد نامت　　ای شیر خدا ولی مطلق　　دانیم ترا امام برحق
هستی تو خلیفه بلافصل　　بعد از نبی آنوجود در اصل　　تو مظهر ذات لامکانی
فرمان و جهنم و بهشت و جانی　　کشاف علوم معضلاتی　　حلال عموم مشکلاتی

باشی تو قسیم جنت و نار   سر حلقهٔ اوصیاء اخیار   ای والد ماجد شه طوس
نابود کن ملک روس   توفیق دهم برای پابوس   تا من نخورم هزار افسوس
دارد چه عنایت التماسی   زحضرت شیخ دین اساسی   آن صاحب رتبه بلیغه
محبوب قلوب جمله شیعه   ترویج دهنده شریعت   تعلیم کنند طریقت
آن پیرو شرع پاک احمد   سلمان شریعت محمد   هر وقت نمایدم دعائی

تا من برسم بخاک پائی

تقریظ حضرت غفرانمآب آقای آقا سید محمد مجتهد یزدی فیروزآبادی رحمة الله علیه

بسم الله الرحمن الرحیم امید است جناب مستطاب قدسی خطاب معارف آداب شریعتمدار مؤید الاسلام والمسلمین رکن الواعظین آقای آقا شیخ عنایت الله شیرازی دام تأییده مؤید و مسدد باشند بفیض روح القدس الحق والانصاف فصاحت و طلاوت اشعار مسطوره در مدح شاه ولایت صلوات الله وسلامه علیه بدرجات رفیعه است سزاوار است که ثقة الاسلام والمسلمین آقا شیخ عبد الرحیم سلطان الشریعه دام ظله که شیخ دین اساس باشند و کمترین که احقر ناس باشم دعا تشرف ایشان را بدار الشرف نجف اشرف وظیفه خود قرار دهیم محمد عیسی الیزدی الفیروزآبادی

این اشعار ناقابل چون اسماء چهارده معصوم صلوات الله علیهم اجمعین در آن ذکر شده تیمناً و تبرکاً در این مختصر درج نموده است

ای رب بیهمتای ما   ای خالق ارض و سما   بخشنده ما بندگان

این عالم و اندر جزا   ای خاتم پیغمبران   نور زمین و آسمان
ای ساقی کوثر علی   ای صهر پیغمبر علی   کن شیعیانت را مدد   زیرا توئی حق را ولی
ای بضعهٔ زهرا بتول   ای بنت احمد آن رسول   گمگشته در هر دو جهان   گردند محبانت ملول
ای سبط احمد مجتبی   دارای حلم اندر بلا   فریاد ما با جمله رس   هستیم در رنج و عنا
ای پادشاه دین حسین   سبط رسول عالمین   ده شیعیانت را نجات   در آخرت از شور و شین
ای حضرت زین العبا   نور و ضیاء هر بلاد   گمگشته را رسوا شوم   روز جزا از عباد
ای باقر علم و کمال   باشی تو ای ذوالجلال   گمگشته تنها جملگی   در عالم قبر و سؤال
ای صادق آل رسول   مذهب تو آمد قبول   داریم امید از لطف تو   ما را نگردانی ملول
ای سرور جمله امام   موسی ابن جعفر آن امام   کن حاجت جمله روا   چون در کف تو شد زمام
ای آن امام هشتمین   نور و ضیاء متقین   راضی کن حق را ز ما   روز حساب آن نور دین
ای سرور عالم تقی   ای رهنمای متقی   امید از جود تو هست   نزد خدا شافع شوی
ای عالم علم نبی   نامت نقی متقی   در جمله آلام و ستم   باشم بجودت ملتجی
ای عسکری شاه زمن   نام تو چون خلعت حسن   چشم امید شیعیان   باشد بتو در هر محن
ای قائم آل رسول   ای مهدی آن شاه فحول   شیخ عنایت را نما   خورسند ای فخر رسول

در صفت حضرت شاهزاده علی اکبر عرض شد

ای گل علی اکبر من   آمد بسوی میدان   لیلی فراق او گردیده چو او گریان
فرمود حسین باش کامد تو شاد باش   رفته است سوی ایشان قوم آن تشنه خونها

از نور جمال او میدان همه روشن شد / وز بدر کمال او لشکر همگی حیران

گردندگان لشکر شاید که رسول الله است / گفتند نباشد جنگ ما را به همه یاران

از قوم عمر برخاست کای قوم یقین باشد / این هیئت رسول الله این هست حسین را جان

مشغول رجز گردید آن شاه غضنفر فر / خود را چه بلشکر زد با خاک همه یکسان

جمعی شده از کفار مقتول به دست او / برگشت پدر را گفت کای بابا العطشان

در پاسخ اکبر گفت آن خسرو لب تشنه / کای اکبر ناکام برگرد سوی میدان

امید ز حق دارم امروز شوی سیراب / از دست رسول الله آن شاه و ملک دربان

برگشت علی اکبر لب تشنه به میدان او / هشتاد نفر را کشت تشنه سوی نیران

یک ظالم بی دینی شمشیر به فرقش زد / از زین به زمین افتاد در خاک شده غلطان

فریاد بزد بابا زودی تو مرا دریاب / کفار همه گشتند اینک به تنم من جان

با ناله حسین آمد بالین جوان خود / برداشت سرش از خاک بگذاشت به روی دامان

امید عنایت هست از احمد و آل او / باشند شفیعانش آن چارده کاملان

ایضاً در مصیبت حضرت علی اکبر سلام الله علیه در آن وقت که حضرت سید الشهدا به بالین آن جوان آمدند.

حسین آمد به بالین جوانش / چه گویم عاجزم من از بیانش

بگفت آسوده گردیدی پسر جان / ز هم و غم دنیا نور چشمان

دل سکینه باب تو شد ای مددکار / برای غم دنیا ماند ناچار

کشد حق آن کسانی را که کشتند / ترا و داغ تو بر دل نهشتند

که بر دنیا بود بعد از تو خاک / کند لیلی برایت پیرهن چاک

دریغا چون علی اکبر سخن گفت / نزد باب خود او در همی سفت

فقال یا ابانا قد سقانی / رسول الله جدی اذ اتانی

دیگر تشنه نگردم بعد از این آب / تکلم کرد بشنید این بود با باب

در این ساعت بدن شد او ز دنیا / بجنت شد روان آن سرو رعنا

حسین با چشم خون بر دو دل زار / بفرمود ای جوانان مددکار

که برد او نعش نوجوانم / فلک داده مراد دشمنانم

دریغا زینب از خیمه برون شد / در آن ساعت که اکبر غرق خون شد

برادرزاده را بگرفت در بر / بزد بر سینه و بر صورت و سر

عنایت بس مرثیت قبول است / شفیع تو حسین سبط رسول است

ایضاً در مرثیه حضرت علی اکبر زبان حال حضرت سید الشهدا صلوات الله علیهما

شد علی اکبرم پاره پاره / ام لیلی بیا کن نظاره / فرق او تا به ابرو دریده

قامت سرو او اوفتاده / ای شبیه پیمبر علی جان / رفتی و داغ من تازه

نور دیده برحمت رسیدی / لیک بابت حسین شاد / اکبرم خون جگر باب تو شد

ام لیلی کند آه و ناله / عمرات [illegible] دل غمین است / می کند گریه با مادر [illegible]

نامراد ای جوان رشیدم / مثل تو ماه [illegible] / همچو زلفت پریشان حسین است

از فراقت حسین کشته واله ای علی اکبر آرام جانم غیر تسلیم دیگر چه چاره

ای عنایت شفیعت حسین آ بخشدت آن خدای یگانه

ایضاً در مصیبت حضرت علی اکبر سلام الله علیه

چون حسین ابا لیلی جوان   ارغوانی صورتش چون زعفران

گفت ای اکبر چه دل خون گشته ام   زاده لیلی چه مجنون گشته ام

تو شدی آسوده ای روح روان   از غم دنیا تو ای آرام جان

لیک بی تو من اسیر دشمنان   میزند نیزه به پهلوم سنان

مانده ام من بهر شمشیر و سنان   آه از دست گروه ناکسان

مادرت لیلی عزاداری کند   مو پریشان گریه و زاری کند

تو شبیه حضرت پیغمبری   نور چشم مصطفی و حیدری

از چه شد ماه رخت کرده افول   ماه و خور خرمند تو اصل اصول

یوسفم از دست گرگان پاره شد   مادرش از مرگ او بیچاره شد

زینب از خیمه برون شد ناگهان   بر برادرزاده کرده او فغان

کای برادرزاده ای آرام جان   از فراق تو شده پشتم کمان

ای انیس و مونس زینب علی   ای بخاک و خون شده غلطان علی

از چه شد افتاده قدت روی خاک   سینه ام از مرگ تو شد چاک چاک

ای عنایت شد مرثیت قبول   نزد شاه دین حسین سبط رسول

زبان حال حضرت سید الشهدا ارواح العالمین له الفدا

قاتلم شمر بد اختر میشود   حنجرم پاره ز خنجر میشود

اکبر و عباس من کشته شود   جسمشان در خون چه آغشته شود

اهل بیتم جملگی گردند اسیر   اصغرم کشته شود از ضرب تیر

کشته گردد قاسم احباب من   اسب تازند بر تن اصحاب من

فی الرباعیات در مدح یکی از دوستان گفته شده

ای بعدی تو عنایت شود   شافع تو شاه ولایت شود   چون که یدت بست ز طاعت تهی

حب علی منتهایت شود

این اشعار را قابل را در رحلت مرحمت پناه آقای سلطان الشریعه عرض کرد

رفت از این دار جهان حضرت شیخ عبدالرحیم   وارد در روضه رضوان بشد از فضل کریم

یکه شیری بدی از بیشه تقوی و عمل   آنکه مانند وجودش چه زمان است عقیم

شیخ علم و عمل صاحب زهد و تقوی   او به دین بود ز محبت علی از قلب سلیم

سالک راه غری بود چه آن گوهر پاک   خدمت شاه نجف کرد ره روضه جنات نعیم

عاقبت گشت گرفتار اجل آن گهر پاک   از غم فوتش شده چون حالت ما حال سقیم

چون که سلطان شریعت ز جهان رفت برون   روز ما گشته شب تیره چه ای ... علیم

ای دنیا چه جفای فلکت شیخ ما   گو بود گنبد او آنچه ز غیبت قسمه

[illegible]   [illegible]

مار گزیده

دزدی از درد فراق پیش خرد بد رتبت ... بکند فهم در این امر بجز شخص فهیم
بر عنایت شده دشوار فراق سلمان ... سینه اش ز آتش هجران شده چون نار جحیم
دارد امید بدرگاه خدای سبحان ... که کند عفو گناهش همه از فضل عمیم
سال تاریخ وفاتش ز خرد پرسیدم ... گفت سلمان شده دی وارد جنات نعیم ۱۳۲۵

ایضاً این اشعار را در رحلت مرحمت پناه آقای سلمان الشریعه عرض کرده

منبع علم و عمل شیخ اجل ... ناگهان شد در کف گرگ اجل
ساکن ارض غری سلمان بن ... مسکن و مأوایش شد خلد برین
جد وی اسلام شیخ عبدالرحیم ... آنکه مثلش از زمان ما شد عقیم
زین مصیبت شد وارد شد بدین ... چونکه او بد عالم از متقین
آه از این دنیای غدار پست ... پشت اخوان از غم سلمان شکست
جملگی چون طایر بشکسته بال ... از فراق او شدیم افسرده حال
روز ما گشته چو تیره شل شب ... اشک ریزان جملگی در تاب و تب
چونکه سلمان الشریعه زین جهان ... رفت و مأوا کرده او در جنان
مدفن او گشته وادی السلام ... خدمت شاه نجف فخر انام
لیلة النصف محرم شد روان ... روح او سوی بهشت جاودان
سیصد و پنج چهل بعد از هزار ... مسکن او گشته در دار القرار
از غمش روز عنایت شب شده ... جان او نزدیک تا بر لب شده

۱ دیروز

۲ وفات مرحوم سلمان الشریعه در وادی السلام [illegible] (در ۱۳۴۵)

رحمت و اقرب بر روحش کن خدا ... حشر او با مصطفی و مرتضی

در باب خواص شش آیهٔ مبارکه که بطور یکه در کتاب اثنی عشریه و کتب معتبره دیگر دیده ام الفاظ عربیه آنرا در خواص آیات مذبور ذکر مینمایم و زیر آن ترجمهٔ فارسی کرده که خاص و عام بهره مند شوند.

من کتاب الدلائل ان محمد بن علی الشریف العلوی اصابه هم و غم و ذهب ماله و جاهه و اصابه خوف من السلطان فرأی فی منامه النبی صلی الله علیه و آله فشکی الیه امره فقال اقرء هذه الآیات الستة ادع بها عند کل شدة فان الله لم یجعل لک منها مخرجا و یرد الله بها علیک ما لک و جاهک فتؤمن من السلطان و لا یقرأها مهموم الا فرج الله همه و لا مدیون الا قضی الله دینه و لا محبوس الا خلص مما به فقال فانتبهت فقرأتها بعد صلوتی و اذا برسول السلطان یدعونی الیه فقال لقد ارعبتنی فی منامی و اطلت دعوتک الله علی والله ما الجئک منی خوف ثم رد علی ما اخذ منی و زادنی من ماله بالجمله فقد رأیت برکتها کل خیر و هی هذه معنی کلمات مذکوره بفارسی این است
بدرستی محمد پسر علی شریف علوی با و رسید هم و غم مال و جاهش رفت و باو رسید خوف و ترس از سلطان پس دید در خواب جمال

جمیل حضرت سید کائنات و خلاصه موجودات محمد مصطفی صلوات الله
علیه را پس شکایت امور خود را خدمت آنحضرت نموده آنحضرت فرمودند
بخوان این شش آیه را با جوابهای آنها نزد هر شدت و مصائبی این دو رستی
خدای تعالی می گرداند از برای تو فرج و در میفرماید بسبب خواندن
آن آیات بر تو مال ترا و جاه و دستگاه ترا و امین میگرداند ترا
از سلطان نمی خواند این آیات را مهمومی مگر اینکه هم او را خدا دفع
برطرف مینماید و نمی خواند مدیونی مگر اینکه خداوند دین او را ادا میفرماید
و نمی خواند محبوسی مگر اینکه نجات می یابد همان محمد مذکور خودش میگوید
بیدار شدم پس خواندم آیات مذکوره را بعد از نماز خودم در این هنگام
رسول سلطان که هر روز می آمد و آزارم می کرد و همراه دعوت نزد
سلطان نمود آمد و گفت هر آینه بتحقیق ترسانیدی مرا در خوابگاهم
و گمان میکنم نفرین کردی مرا بخدا قسم است که دیگر از من خوفی
بتو نمی رسد و آنچه از من گرفته بود پس داد و اضافه هم از مال خود
داد و بالجمله ببرکت آیات مذکوره هر خیر و برکتی را دیدم آیات شش گانه این است
اول آیه الذین اذا اصابتهم مصیبة قالوا انا لله وانا
الیه راجعون جواب آیه اولی اولئک علیهم صلوات من ربهم
ورحمة واولئک هم المهتدون آیه ثانیه الذین قال لهم

الناس ان الناس قد جمعوا لکم فاخشوهم فزادهم ایمانا
وقالوا حسبنا الله ونعم الوکیل جواب آیه ثانیه فانقلبوا
بنعمة من الله وفضل لم یمسسهم سوء واتبعوا رضوان
الله والله ذو فضل عظیم آیه سیم وذا النون اذ ذهب
مغاضبا فظن ان لن نقدر علیه فنادی فی الظلمات
ان لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین جواب
آیه سیم فاستجبنا له ونجیناه من الغم وکذلک
ننجی المؤمنین آیه چهارم وایوب اذ
نادی ربه انی مسنی الضر وانت ارحم الراحمین
جواب آیه چهارم فاستجبنا له فکشفنا ما به من ضر
وآتیناه اهله ومثلهم معهم رحمة من عندنا
وذکری للعابدین آیه پنجم وافوض امری الی
الله ان الله بصیر بالعباد جواب آیه پنجم فوقیه الله سیئات
ما مکروا وحاق بآل فرعون سوء العذاب آیه ششم
والذین اذا فعلوا فاحشة او ظلموا انفسهم ذکروا الله
فاستغفروا لذنوبهم ومن یغفر الذنوب الا الله
ولم یصروا علی ما فعلوا وهم یعلمون

جواب آیه ششم أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُم مَّغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ

این آیات برای وقت مسافرت کردن بسیار خوب است خواندن آن

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰ إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَىٰ أَن تَأْجُرَنِي ثَمَانِيَ حِجَجٍ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ

مرحوم مجلسی نقل میفرماید اگر کسی اراده بیدار شدن از خواب داشته باشد این آیه را بخواند. وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ونیز هر کس در هر وقت اراده کند که از خواب بیدار شود این آیه را بخواند. قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا.

من کتاب خلاصة الاذکار مرحوم الفیض قدس سره فی حدیث القدسی من قال فی رجب الف مرة أستغفر الله ذا الجلال والاکرام من جمیع الذنوب والآثام فان لم اغفره فلست برّبکم فلست بربکم فلست بربکم مرحوم فیض رحمة الله علیه نقل فرموده از حدیث قدسی کسی که بگوید در ماه رجب هزار مرتبه استغفار گذشته را پس اگر نیامرزم او را پس نیستم خدای شما پس نیستم خدای شما پس نیستم خدای شما.

در بعضی از روایات از حضرت ختمی مرتبت صلوات الله علیه منقول است که هر کس این دعا را بخواند رزق او با آسانی

بدو رسد و باید که هر بامداد و عیره بخوانند و گویند این مقدار نتیجه دهد که فرزندان خوانندهٔ این دعا به هفت بطن محتاج نگردند بعون الله تعالی .

یا اَللهُ یا اَللهُ یا اَللهُ یا رَبُّ یا رَبُّ یا رَبُّ یا حَیُّ یا قَیُّومُ یا ذَا الجَلالِ وَالاِکرامِ اَسئَلُکَ بِاسمِکَ العَظیمِ الاَعظَمِ اَن تَرزُقَنی رِزقاً واسِعاً حَلالاً طَیِّباً بِرَحمَتِکَ یا اَرحَمَ الرّاحِمینَ

روایت شده از ابی بصیر که گفت داخل شدم بر حضرت امام جعفر صادق صلوات الله علیه پس شنیدم از آنجناب که میفرمود بجالسین خود مواظبت نمائید بر قرائت این ابیات و تعلیم دهید این ابیات را باولادتان پس فرمود کسیکه مواظبت نماید بر آن ابیات خصوصا در شب جمعه هر آینه مستحق بهشت خواهد بود و هم چنین است کسیکه بنویسد و امر نماید حرم خود را بحفظ این ابیات هم چنین آن اشخاصی که دیگران را امر نمایند بشرط آنکه خالصا لوجه الله بوده باشد و آن ابیات این است .

صَلَّی الاِلهُ وَمَن یَحُفُّ بِعَرشِهِ — وَالطَّیِّبونَ عَلَی النَّبِیِّ [illegible]
وَعَلی اَئِمَّتِهِ الَّذینَ تَقَدَّموا — بِالسّابِقاتِ [illegible]
[illegible] — [illegible]

لَعَنَ الَّذینَ عاداهُم وَشَناهُم — وَمَقالُهُم فی کُلِّ قَلبٍ کالِحٍ

در کتاب فضائل روایت شده که حضرت امام جعفر صادق صلوات الله علیه نشسته بودند در حرم خدا در مقام حضرت ابراهیم علیه الصلوة والسلام پس آمد پیرمردی که فانی کرده عمر خود را در معصیت در این هنگام نظر آن پیرمرد بحضرت صادق علیه السلام افتاد پس گفت خوب شفیعی است بسوی خدا از برای گناهکاران گرفت پرده کعبه را و انشاد کرد و گفت

بِحَقِّ جَلالِ وَجهِکَ یا وَلِیّی — بِحَقِّ الهاشِمِیِّ الاَبطَحِیِّ
بِحَقِّ الذِّکرِ اِذ یوحی اِلَیهِ — بِحَقِّ وَصِیِّهِ البَطَلِ الکَمِیِّ
بِحَقِّ الطّاهِرینَ ابنَی عَلِیٍّ — وَاُمِّهِما ابنَةِ البَرِّ الزَّکِیِّ
بِحَقِّ اَئِمَّةٍ سَلَکوا جَمیعاً — عَلی مِنهاجِ جَدِّهِمُ النَّبِیِّ
بِحَقِّ القائِمِ المَهدِیِّ اِلّا — غَفَرتَ خَطیئَةَ العَبدِ المُسیءِ

پس شنید هاتفی میگوید ای شیخ بوده باشد گناه تو عظیم ولیکن آمرزیدم از برای تو جمیع گناهان ترا از برای حرمت شفیعان تو پس اگر سؤال کرده بودی بما از ذنوب تمام اهل زمین هر آینه آمرزیده بودیم از برای آنها غیر از پی کننده ناقه و کشنده گان انبیا و ائمه طاهرین

برای شفاء مرض این اشکال منظومه را که از حضرت امیر المؤمنین

علیه السلام منقول است بنویسند و با آب پاک بشویند و بمریض بخورانند مزدۀ شفا یابد و برای هر سحر و بلائی نافع است خواندن و نگاهداشتن آن اشخاص بزرگ تجربه کرده اند

بسم الله الرحمن الرحیم

خمس هاآت فی خط فوق خط — و صلیب خطها اربع نقط
و میم اذا اعددتها — سبع لم تجد فیها غلط
ثم واو ثم هاء بعده — ثم صاد ثم میم فی الوسط
و بها یدفع عن صاحبها — کل سحر و بلاء و سخط

ههههه ۲۲ ✕ وءوءوءووهحم

در خاتمه این کتاب خادم شریعت مقدسه مؤلف آثار العنایه از تمام آقایان مسلمین از هر طبقه خواهشمندم که چنانچه کم و زیادی در این کتاب درج شده باشد (بمعنی الانسان محل السهو و النسیان) و حدیث نبوی صلی الله علیه و آله رفع عن امتی الخ بدیده بزرگی نظر فرموده و چشم پوشی فرمایند و مؤلف را بدعاء خیر یاد و شاد کنند تمت

فهرست غلطنامه کتاب آثار العنایه

صفحه	سطر	غلط	صحیح	صفحه	سطر	غلط	صحیح
۳	۱۴	ولعنة	ولعنة الله	۱۹	۱۳	—	این
۴	۳	آباره اخیار	آباء اخیار	۲۲	۷	هم اول زیاد	هم باقی نه آخر سطر
۶	۱۵	بفضل ادب	بفضل و ادب	۲۲	۴	این	ابن
۶	۱۶	—	زمام	۲۳	۶	این	ابن
۷	۲	عشاق	عشاق	۲۳	۷	این	ابن
۱۸	۱۲	— زیاد	رحمة الله علیه	۲۳	۱۲	بگرفته	میفرمود
۹	۳	—	عتیق	۲۴	۵	درست بگرفته	مرحوم
۱۲	۵	—	مکان الزمان	۲۵	۸	ادعیّه	ادعیه
۱۴	۱۲	—	مزاجی	۲۵	۱۷	میخوانیدم	میخواندم
۱۳	۱۵	—	بازماندگانش	۲۹	۱۷	وحید دوران	وحید الدوران
۱۵	۱۴	سلام الله علیه	سلام الله علیهم	۳۱	۵	به افتاده	به تنهائی
۱۶	۱۶	نخاطری را	نه خاطری را	۳۲	۹	اعتبات	اعتاب
۳	۱	افتاده	ولعنة الله	۳۲	۵	نسخه بدل	صلوات الله علی ساکنها
۱۷	۸	واو زیاد	جزء	۱۰	۱۰	—	نبذ برجبی
۱۷	۱۱	سین زیاد	مؤخرات	۱۰	۱۱	چندین	وچندین
۱۷	۱۷	—	ادانی	۵	۱۰	باقی است	باقی مانده بود
۱۸	۶	—	الهی	۳	۳	غرق معاصی	غریق بحر معاصی

این کتاب مستطاب آثار العتاکنة فی لغات خمیث

مستطاب تصنیف ارثقة الاسلام والمسلمین افصح المتکلمین

آقا عنایت الشریعه

الشهیر بآقای شیخ

دامت برکاته در مطبع سپهر مطلع مبارک شهر خورشید شد

سعادت

بزیور طبع آراسته گردید علی ید اقل السادات

الثابت بکاشانی بتاریخ شهر ربیع المولود در مطبع خاجم شد سنه

کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
شماره اموالی

٢٩٧
/٩٩٨
ع
٩٤٣
الف
١٣٣٦